

#1 MAART 2022

OPLINIE

AFMP
LEDENMAGAZINE

PIONIER VOOR VROUWELIJKE MILITAIREN

Portret van wijlen José Setz

AFMP- BELASTING- SERVICE

helpt jou met je aangifte

MAAK KENNIS

met onze kandidaten
voor het VO ABP

AFMP-APP

VOLOP
INFORMATIE IN
THE POCKET!

LOUSEWIES
VAN DER LAAN:

**'ANTI-CORRUPTIEBELEID
MOET WORDEN
GEÏNTEGREERD IN MISSIES'**

CRISIS, CRISIS, CRISIS!

IN DEZE EDITIE van OpLinie geen blog van de voorzitter, maar van de vicevoorzitter. Ton van den Berg heeft recent besloten zijn functie als voorzitter van de AFMP neer te leggen. De belangrijkste redenen hiervoor licht hij zelf in een statement toe dat jullie verderop in dit blad kunnen lezen.

De titel van mijn blog is driemaal crisis. Hiervan is namelijk al een flink aantal achtereenvolgende jaren sprake. We belanden van de ene crisis in de andere. Dit heeft vergaande gevolgen voor onze samenleving in het algemeen en voor jullie als leden in het bijzonder.

Nu is een crisis geen onbekend fenomeen voor jullie. Het is onderdeel van het werk bij Defensie en jullie zijn ervoor opgeleid om crisissen aan te pakken en het gezag te helpen om die in goede banen te leiden en op te lossen. Dat doen jullie tijdens een financiële crisis, zelfs als jullie door bezuinigingen op Defensie ook nog eens extra financieel geraakt worden. Dat doen jullie waar ook ter wereld als er sprake is van natuurrampen of conflicten met bijbehorende migratieproblematiek als gevolg van de klimaatcrisis. Dat doen jullie door te helpen waar dat maar kan en nodig is tijdens een wereldwijde gezondheids-crisis en dat doen jullie ook als het weer oorlog is in Europa. In dat laatste geval staan jullie er als het erop aan komt om onze samenleving te beschermen, als het moet zelfs ten koste van jullie eigen leven. Daar kan niet genoeg waardering en respect voor zijn!

Vrijwel alle politieke partijen roepen nu eensgezind dat er meer budget voor Defensie moet komen. Zelfs partijen die nog niet zo lang geleden opnieuw wilden bezuinigen op Defensie laten ineens een ander geluid horen. Jarenlang staken politici als struisvogels hun kop in het zand en negeerden zij de werkelijkheid toen de AFMP en vele deskundigen waarschuwden dat het afbreken van het defensieapparaat visieloos en onverantwoord was. Helaas tonen de dames en heren politici weinig zelfreflectie. Ik heb in ieder geval geen van hen op niet mis te verstane wijze verantwoordelijkheid horen nemen voor de staat waarin de defensieorganisatie nu verkeert. Veel politici lijken eerder zelfs onbegrip te tonen over het feit dat Defensie niet morgen weer op volle oorlogsterkte kan zijn als er door hen maar snel veel extra geld in wordt gepompt. Dat geld is natuurlijk meer dan noodzakelijk om de defensieorganisatie en niet te vergeten jullie arbeidsvoorwaarden weer op orde te brengen. Op arbeidsvoorwaardengebied is recent een eerste stap gezet, waardoor de onderhandelingen weer zijn hervat. Duidelijk is dat er zo snel mogelijk extra geld voor Defensie moet komen.

Maar daarbij past echter wel de nodige realiteitszin. Als zich morgen 9000 mensen melden die bij Defensie willen komen werken om de vacatures te vullen, moeten die wel kunnen worden opgeleid en met de noodzakelijke kleding en uitrusting worden uitgerust. Ook moeten zij over het beste materieel kunnen beschikken om hun werk zo goed en veilig mogelijk te kunnen doen en goed betaald worden voor datgene wat de samenleving van hen vraagt. Er is nog wel wat voor nodig om dat allemaal voor elkaar te boksen. Het politieke geweten sussen door er nu vooral maar geld tegenaan te gooien en dan weer over te gaan tot de orde van de dag is er dus wat mij betreft niet bij.

Het is van belang dat het besef dat veiligheid en vrijheid niet gratis zijn voorgoed in het politieke geheugen en in het structurele overheidsbeleid geborgd wordt. Het zijn niet alleen maar woorden die je eens per jaar in mei moet uitspreken. Alleen dan wordt voorkomen dat de fouten uit het verleden niet elke keer weer opnieuw worden gemaakt.

Mijn gedachten gaan nu vooral uit naar alle leden die - direct of indirect - een bijdrage gaan leveren aan de bescherming van onze samenleving en onze vrijheid. Ik wens jullie en jullie naasten heel veel sterkte de komende tijd. Weet dat jullie altijd in woord en daad op de steun van jullie vakbond kunnen rekenen!

René Schilperoort
Vicevoorzitter

06

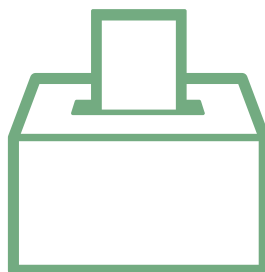
**'MELDCULTUUR BIJ DEFENSIE
MOET WORDEN VERBETERD'**

→ Lousewies van der Laan, algemeen directeur van Transparency International Nederland, vindt dat de meldcultuur bij Defensie snel moet worden verbeterd. "Als jij niet bij een leidinggevende kunt melden dat jouw collega in een dronken bui met granaten heeft staan rommelen, dan heb je een probleem. En als je dan ook nog eens bang bent om als een 'matennaaiër' te worden beschouwd of om na jouw melding te worden ontslagen, dan weet je helemaal niet meer wat je doen moet."

20

**ONZE VO-KANDIDATEN
BERT, JEROEN EN ARJAN
STELLEN ZICH VOOR**

→ Van 4 t/m 25 april a.s. vinden de verkiezingen plaats voor het Verantwoordingsorgaan van ABP. Op de kandidatenlijst staan namens de AFMP en de MARVER drie namen waarop jij als deelnemer of gepensioneerde kunt stemmen: Bert Weeren, Jeroen Maat en Arjan Roos. In drie interviews leggen zij uit waarom zij zich kandidaat stelden.

30

**GRATIS HULP BIJ JOUW
BELASTINGAANGIFTE**

→ Een lastige en tijdrovende klus voor velen is het doorgeven van de jaarlijkse belastingaangifte. Gelukkig kun je hiervoor terugvallen op de gratis AFMP-belastingsservice. In een artikel maken we duidelijk wat deze service precies voor jou kan betekenen op belastinggebied.

16

**JOSÉ SETZ:
PIONIER IN
FEMINISERING
VAN KRIJGSMACHT**

→ De onlangs overleden José Setz-Van Eijk was een van de pioniers in de feminisering van de krijgsmacht. Zij was in 1979 de enige en eerste vrouw die 'horizontaal' mocht instromen om het tekort aan onderofficieren aan te vullen. Twee jaar later werd zij de eerste vrouwelijke hoofdbestuurder van Ons Belang, de voorloper van de AFMP. In deze Oplinie een portret van deze markante persoonlijkheid.

EN VERDER

- 02** Blog René Schilperoort
- 04** Bondig - Werk en inkomen
- 13** Defensie in de media
- 25** Bondig - Vereniging
- 28** Afscheidsstatement
Ton van den Berg
- 28** AanvullingsPensioen kan
worden opgezegd
- 29** Puzzel
- 32** Contact met AFMP
- 34** FNV-ledenvoordeel
- 36** Lid in beeld: Rowan van Nes

DVVO STAAT OPEN VOOR INBRENG AFMP BIJ DOORVOEREN VERBETERINGEN

→ Kolonel Merlijn Heiligers, sinds 14 januari de nieuwe commandant van de Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie, staat open voor de inbreng en ideeën van de AFMP om de bestaande problemen binnen deze organisatie uit de wereld te helpen. Nadat wij als bond vorig jaar concludeerden dat er bij de DVVO een gebrek is aan capaciteitsmanagement, vormt zijn positieve grondhouding een prima uitgangspunt om verbeteringen op dit terrein te bewerkstelligen. Zo luidt de conclusie van Arjen Rozendal, sectorhoofd Marine en Burgerpersoneel van de AFMP, na zijn recente bezoek aan de DVVO en zijn overleg daar met kolonel Heiligers.

In 2021 deden wij jou onder meer in onze maandelijkse nieuwsbrief nog uitgebreid verslag van de problemen bij de DVVO, die onder meer naar voren kwamen uit een kort, maar grondig onderzoek. Dit onderzoek toonde aan dat deze organisatie zich niet houdt aan een aantal wettelijke verplichtingen en dat hierdoor de rechten van de medewerkers in Soesterberg worden aangetast. Zo volgt de DVVO de verplichting niet op in het kader van de arbeidstijdenwetgeving, laat zij rechtmatige toekenningen in de vorm van toelages en vergoedingen achterwege en voldoet zij niet aan verplichtingen voortkomend uit de Arbeidsomstandighedenwet. Belangrijkste conclusie verleden jaar was dat er bij de organisatie een gebrek is aan capaciteitsmanagement.

EXPERTISE

Na een online meeting met de voorgaande DVVO-commandant kolonel Dobben in december 2021 vanwege het coronavirus, had Arjen onlangs een plezierige face-to-face ontmoeting met kolonel Heiligers, de nieuwe commandant van de DVVO.

“Tijdens de eerdere online sessie beloofde kolonel Dobben dat hij aan de slag zou gaan met het doorvoeren van verbeteringen, maar dat hij even wat tijd en ruimte nodig had om dit ook daadwerkelijk te gaan doen,” verduidelijkt Arjen. “Toen ik na wat langere tijd nog altijd niets van hem had gehoord, vroeg ik hem per mail hoe de zaken ervoor stonden. Hij liet toen weten dat hij voor de toegezegde verbeteringen wilde gaan werken langs de lijnen van een nieuw opgestelde nota. Ik antwoordde hem dat de nota hiervoor een aardige opzet was, maar dat hierin niets stond vermeld over professioneel capaciteitsmanage-

ment. Ik benadrukte vervolgens dat capaciteitsmanagement niet de expertise was van de DVVO en dat wij de organisatie vanuit onze expertise verder wilden helpen op dit gebied.”

POSITIEVE ONTWIKKELING

Uiteindelijk gaf de nieuwe commandant bij Arjen aan dat hij de AFMP graag wil betrekken bij het doorvoeren van verbeteringen en gebruik wil maken van onze expertise als het gaat om capaciteitsmanagement.

“Hij liet weten dat hij onze suggesties hiervoor de komende tijd ‘smart’ wil gaan maken om deze uiteindelijk in de praktijk te kunnen doorvoeren,” vertelt Arjen. “De basis van alle verbeteringen moet in mijn ogen de invoering van een verplicht werkrooster zijn. Mijn voornaamste adviezen aan de DVVO zijn: zorg dat je alle werkzaamheden in beeld hebt, bekijk wat de historie van de werkbelasting is, ga uit van $\frac{3}{4}$ van de werkbare capaciteit, breng dat allemaal bij elkaar en verdiep je in de mogelijkheden en onmogelijkheden. De welwillende houding van de DVVO-commandant ten opzichte van deze ideeën is een positieve ontwikkeling en een prima uitgangspunt om daadwerkelijk op korte termijn iets bij de DVVO te bereiken.”

UPDATE ROND**KOO-ZAKEN**

Na de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep dat militairen met een KOO-diploma op hetzelfde moment bevorderd moeten worden als militairen met een MWO-diploma stelde de AFMP de afgelopen weken talloze rekesten op en maakten we direct bezwaar voor leden die net waren bevorderd. Uit de contacten met leden is naar voren gekomen dat er verschillende situaties zijn, die elk een eigen benadering vragen. Sommige leden moeten nog bevorderd worden naar de rang van tweede luitenant, terwijl andere leden al bevorderd zijn of - vanwege coronavertraging - met terugwerkende kracht zullen worden bevorderd. De AFMP had verwacht dat de werkgever zich langdurig zou beraden over een reactie op de rekesten, maar het tegendeel is waar: veel leden ontvangen binnen enkele dagen na het indienen van hun rekest een afwijzend besluit. Dat is best teleurstellend. Los van de juridische ins & outs zou het de werkgever sieren als de ongelijke behandeling met terugwerkende kracht uit de wereld wordt geholpen.

BEZWAAR EN IN GESPREK

De AFMP zal tegen alle afwijzende besluiten bezwaar aantekenen en daarnaast het overleg met de werkgever opzoeken. De juristen van de verschillende militaire bonden trekken in dit dossier samen op, zodat de krachten kunnen worden gebundeld en het maximale kan worden gedaan om resultaat te boeken.

NIET BEVORDERD

Leden die nog geen rekest hebben ingediend, kunnen natuurlijk nog steeds bij de AFMP terecht. Dat kan via onze ledenapp of door een e-mail te sturen naar onze afdeling individuele belangenbehartiging: ibb@afmp.nl. Goed om te weten: naar verluid worden militairen na de voltooiing van de KOO (of PMO of SOO) nog steeds niet meteen bevorderd naar de rang van tweede luitenant. Ben je klaar met de opleiding en word je niet direct bevorderd? Of ben of word je via een besluit bevorderd naar vaandrig/kornet, terwijl je bevorderd had moeten worden naar tweede luitenant? Neem dan zo snel mogelijk, maar in elk geval binnen zes weken, contact met ons op. Wij kunnen dan de mogelijkheid van bezwaar voor je onderzoeken.

KWESTIE ROND VAKANTIE- OPBOUW RESERVISTEN BEHANDELD IN MEERVOUDIGE KAMER

→ De rechtbank heeft onlangs laten weten dat zij de brandende kwestie rond de opbouw van vakantie-uren voor reservisten gaat behandelen in de meervoudige kamer. Volgens Defensie bouwen reservisten door hun bijzondere positie binnen het (militaire) ambtenarenrecht geen vakantie op over hun gewerkte uren, maar de AFMP denkt dat dit omstreden standpunt absoluut niet voldoet aan de Europese vakantierichtlijn. Als bond zijn we blij met de beslissing van de rechtbank om de behandeling van deze kwestie te laten plaatsvinden in de meervoudige kamer. Dit betekent namelijk dat de zaak als principieel wordt beschouwd.

Het afgelopen jaar kondigde de AFMP een procedure aan tegen Defensie om er uiteindelijk voor te zorgen dat reservisten alsnog hun welverdiende vakantieopbouw krijgen. Wij vinden namelijk dat ook reservisten moeten kunnen terugvallen op de Europese vakantierichtlijn, die bepaalt dat iedere werknemer vakantie-uren dient op te bouwen over gewerkte uren. De AFMP hoopt dat de rechtszaak rond de vakantie-opbouw van reservisten positief zal aflopen. Door het principiële karakter hiervan verwachten wij echter dat deze zaak nog wel even zal duren.

JOUW RECHTEN

Ben jij als lid aangesloten bij de AFMP en tevens reservist? Vraag dan via ibb@afmp.nl een brief op, waarmee je jouw rechten als reservist kunt veiligstellen. Zorg er wel voor dat je een bewijs van verzending of ontvangst hebt en dit goed bewaart. Heb je vragen over jouw individuele positie als reservist? Neem dan via ibb@afmp.nl of telefoon (085-8900430) contact op met onze afdeling individuele belangenbehartiging.

Lousewies van der Laan,
directeur van Transparency
International Nederland:

'ANTI-CORRUPTIEBELEID MOET WORDEN GEÏNTEGREERD IN MISSIES'

Nederland heeft een gebrekkig anti-corruptiebeleid bij buitenlandse missies. Dit is een opvallende conclusie die kan worden getrokken uit de in november 2021 gepubliceerde Government Defence Index van de NGO Transparency International. Dit is een tweejaarlijkse index van 86 landen, waarbij de controlemethodes voor corruptiebestrijding bij Defensie worden beoordeeld aan de hand van 77 indicatoren. Het hieruit voortvloeiende onderzoeksrapport laat zien dat er in ons land serieuze corruptierisico's zijn. OpLinie vraagt Lousewies van der Laan, algemeen directeur van Transparency International Nederland, naar deze risico's en naar de mogelijkheden om corruptie uit te bannen. Ook geeft zij antwoord op onze vraag hoe corrupt Nederland volgens haar vandaag de dag is. **TEKST BART MANDERS**

Je bent in oktober 2020 benoemd tot algemeen directeur van Transparency International Nederland, de Nederlandse afdeling van Transparency International die corruptie wil uitbannen. Hoe bekend was je destijds met de activiteiten van deze organisatie?

Het enige wat ik toen kende, was de Corruption Perceptions Index van Transparency International. Dit is een jaarlijkse benchmark van gepercipieerde corruptie in de publieke sector wereldwijd. Toen ik namens D66 in de Tweede Kamer zat en woordvoerder Buiten-

land en Ontwikkelingssamenwerking was, gebruikten we deze benchmark als referentiekader bij het nemen van besluiten. Als Nederland een ontwikkelingsproject wilde opzetten in Uganda en we zagen dat dit land laag stond op de corruptieranglijst, dan was de eerste vraag die we ons als fractie stelden hoe we konden vermijden dat gelden verkeerd terecht kwamen.

Wat ik aanvankelijk nog niet wist, was dat er wereldwijd ruim honderd chapters van Transparency International zijn, lokale en onafhankelijke organisaties die corruptie

in hun eigen land bestrijden. Dit ontdekte ik tijdens mijn boeiende ontdekkingstocht in voorbereiding op mijn gesprek voor het directeurschap van de Nederlandse organisatie. Het leek me leuk om met collega's van deze chapters uit diverse landen te gaan samenwerken en om zo weer onderdeel te worden van een internationale beweging. Ieder chapter van de internationale organisatie kent zijn eigen structuur. Zo is Transparency International Nederland een vereniging, waarvan zowel individuen als bedrijven en instituties lid kunnen worden.

Welk beeld heb je inmiddels van het fenomeen corruptie in ons land?

Een belangrijke vraag die veel mensen zich stellen, is 'Bestaat corruptie eigenlijk wel in Nederland?'. Ons land staat achtste op de CPI-ranglijst, dus daarom is er volgens velen niet echt iets aan de hand. Maar hierbij kun je een aantal kanttekeningen plaatsen. De CPI gaat namelijk alleen maar over gepercipieerde overheids corruptie. Het is inderdaad zo dat het in Nederland, in vergelijking met andere delen van de wereld, niet of nauwelijks voorkomt dat je steekpenningen moet betalen aan een politieagent of dat je zonder betaling geen medische behandeling krijgt. Daarom staat Nederland hoog op de lijst. De CPI meet echter geen corruptie binnen het bedrijfsleven en heeft al jarenlang internationale indicatoren van bijvoorbeeld de Wereldbank als basis. Daarom zullen de Toeslagenaffaire en onrechtmatige betalingen van coronasteun geen effect hebben op de plaats op de lijst. De afwezigheid van corruptie betekent niet de aanwezigheid van integriteit in Nederland.

Ik ben als directeur gaan kijken waarmee we ons in Nederland bezighouden als het gaat om corruptiebestrijding. Zo zijn het creëren van een veilige meldcultuur en de bescherming van klokkenluiders al lang een speerpunt. Na de gemelde misstanden bij The Voice of Holland staat dit ineens hoog op ieders agenda. Een ander speerpunt is politieke integriteit. In de krant lees je berichten over het corruptieonderzoek naar Groep De Mos in Den Haag, over lastminute schenkingen aan grote partijen of over belangenverstremgeling op lokaal niveau. Dus ook op dit terrein zijn er allerlei problemen. Verder is Nederland de laatste jaren steeds meer negatief in beeld gekomen door het faciliteren van witwaspraktijken. Bovendien behoort Nederland tot de top 3 van belastingparadijzen in de hele wereld. We hebben op de Zuidas een trustsector, die het creëren van doorstroomvennootschappen faciliteert. Mensen rond kleptocraten (zelfverrijkende regeringsleiders, red.) zoals de Russische president Poetin en de Wit-Russische president Loekasjenko gebruiken deze constructies om hun geldstromen weg

te sluizen. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat Nederland deze leiders faciliteert, terwijl we ons zorgen maken over de veiligheidsdreiging vanuit Rusland. Kortom, er is nogal wat werk aan de winkel als het gaat om de rol van overheid en politiek.

Daarnaast zijn er gelukkig veel mensen en bedrijven die corruptie willen voorkomen. Zij proberen een compliance cultuur, ofwel een integere cultuur te creëren. Een deel van deze bedrijven is lid van onze organisatie. We werken met deze bedrijven samen en er wordt onder meer bekeken hoe deze compliance cultuur kan worden versterkt.

Hoe spant Transparency International (Nederland) zich in om corruptie te bestrijden?

Hiervoor werkt Transparency International Nederland op lokaal, nationaal, Europees en mondiaal niveau samen met overheid, politiek en bedrijfsleven. Het interessante aan ons werk is dat we zien dat wat er aan corruptie binnen bedrijven speelt ook voorkomt bij overheidsinstanties. En corruptie op lokaal niveau zien we ook nationaal terug. Nederland heeft zich in 2001 verbonden aan de zogeheten Anti-Bribery Convention van de OESO die toeziet op het bestrijden van omkoping van buitenlandse overheidsfunctionarissen. Vanuit dit verdrag heeft ons land wettelijke verplichtingen om corruptie te bestrijden. Deze hebben onder andere betrekking op het creëren van een veilige meldcultuur en het tegengaan van buitenlandse omkoping. Transparency International publiceert een index op laatstgenoemd terrein, namelijk Exporting Corruption. Deze index meet hoe de 47

'DE AFWEZIGHEID VAN CORRUPTIE BETEKENT NIET DE AANWEZIGHEID VAN INTEGRITEIT IN NEDERLAND'

grootste exporterende landen ter wereld handhaven tegen buitenlandse omkoping. Op deze ranglijst doet Nederland het slecht. Je hebt groen, geel, oranje en rood als indicatoren voor goede handhaving. Met oranje zit ons land in de op één na slechtste categorie. Dit betekent dat er weinig handhaving is als Nederlanders of Nederlandse organisaties in het buitenland overheidsfunctionarissen omkopen.

Op welke manier dragen jullie je steentje bij aan het uit de wereld helpen van buitenlandse omkoping?

Dit kan ik verduidelijken aan de hand van een voorbeeld dat recent in diverse kranten stond. Het Nederlandse baggerbedrijf Van Oord deed in Angola bewust zaken met een partner, die bijna een derde van de aanneemsom van 615 miljoen dollar declareerde voor nauwelijks omschreven werkzaamheden.

Van Oord wist dat deze partner in handen was van de in opspraak geraakte dochter van de voormalige Angolese president Dos Santos. Dat geld liet zij via Nederlandse bedrijven witwassen. Het OM kwam de zaak op het spoor en liet hierop beslag leggen. Wij pleiten er bij de politiek voor om dit geld terug te geven aan de slachtoffers van de corruptie. Verder willen we dat Nederland niet langer dit soort leegroofacties faciliteert. Toenmalig minister van Financiën Hoekstra stelde een onderzoek in naar de Nederlandse trustsector. Volgens hem moest de regering overwegen deze sector te verbieden en bekijken wat de economische impact hiervan zou zijn. Toen schreven wij als Transparency International Nederland direct een brandbrief aan de minister en aan de leden van de Vaste Kamercommissie Financiën. Hierin benadrukten we dat het prima was dat deze impact werd onderzocht, maar dat ook de maatschappelijke invloed niet mocht worden vergeten.

Met het faciliteren van schimmige witwasconstructies via doorstroomvennootschappen ondersteun je namelijk ook georganiseerde misdaad en onze 'narcostaat'. Je ziet dat burgemeesters van 'drugsgemeentes' vaak beveiliging nodig hebben en dat Nederlandse ondernemers als de dood zijn om fruit te importeren omdat er cocaïne tussen kan zitten en dat ze vervolgens worden bedreigd door de bendes die deze drugs hadden willen ophalen. Het ondermijnt onze rechtstaat en onze samenleving als drugsbendes zoveel ruimte krijgen. En die bendes gebruiken de Zuidas en haar dubieuze constructies om hun drugsgeld wit te wassen.

Uiteindelijk heeft Hoekstra na onze brandbrief toegezegd dat hij ook naar de maatschappelijke impact zou kijken. Ook willen we dat de regering kijkt naar de impact in het buitenland. Vanuit onze manier van werken met contacten in binnen- en buitenland, de politiek, de ministeries, de trustsector zelf en diverse experts proberen we met concrete, constructieve suggesties te komen. Wij praten ook met het OM en de FIOD over de vraag wat zij

nodig hebben om strafrechtelijke vervolging te kunnen inzetten op het moment dat er Nederlandse bedrijven bij betrokken zijn. Ook voeren we gesprekken met onze Nederlandse collega's van Follow the Money, met wie we samen in het Organized Crime and Corruption Reporting Project zitten. Gespreksonderwerp dan is wat voor hen noodzakelijk is om zaken te kunnen opsporen. Een transparant register over de uiteindelijke eigendom van bedrijven (het zogenaamde UBO-register, red.) kan bijvoorbeeld helpen. Uiteindelijk pakken wij als organisatie zo de handschoen op om te bepalen wat de juiste oplossingsrichting moet zijn.

Denk je dat door alle me too-, fraude- en integriteitsschandalen die de afgelopen tijd de media hebben gehaald ook de manier verandert waarop we als samenleving het fenomeen corruptie zien?

Ik merk inderdaad dat het zelfbeeld van Nederland op dit terrein aan het kantelen is. Er is steeds minder tolerantie voor machtsmisbruik en voor mensen die zich buiten de regels wanen. Een interessant voorbeeld in dit kader is Frank Oranje, de in 2020 overleden notaris bij landsadvocaat Pels Rijcken. Deze man heeft jarenlang voor miljoenen euro's gefraudeerd en er is niemand in dat hele kantoor die heeft gedacht: 'Hé, is het wel oké dat deze man in zijn eentje toegang heeft tot al deze rekeningen?' Het is ongelooflijk dat deze fraude op dat niveau bij de landsadvocaat zo lang is doorgegaan. Wij volgen als organisatie natuurlijk voortdurend de nieuwsberichten over fraudezaken. Dan lees je dat iemand bij de Landelijke Eenheid van de politie van fraude werd beschuldigd en had samengewerkt met de georganiseerde misdaad. En dan heb je nog de haven van Rotterdam en de douane die constant worden geconfronteerd met criminele infiltratie. Corruptie speelt zich op allerlei vlakken af. Mede door alle media-aandacht hiervoor merk ik dat het idee dat het hier in Nederland allemaal wel oké gaat langzaam aan het veranderen is. Er ontstaat steeds meer weerstand tegen fraude en corruptie.

Transparency International publiceert twee mondiale defensie-indexen: de Defence Companies Index en de Government Defence Index. Hoe komt eerstgenoemde index tot stand en wat zijn de conclusies die je hieruit kunt trekken?

De Defence Companies Index is de enige wereldwijde index, die de inzet van de 134 grootste defensiebedrijven ter wereld meet op het gebied van transparantie en corruptiebestrijding. Hiervoor wordt alle openbare informatie over de anti-corruptieprocedures van deze bedrijven geanalyseerd. De hieruit voortkomende informatie is relevant, omdat de mondiale defensie-industrie gezien de enorme hoeveelheid geld die hiermee is gemoeid een belangrijk doelwit kan zijn voor corruptie. Wij kijken natuurlijk naar de Nederlandse bedrijven in de lijst. Van de 134 onderzochte bedrijven hebben er twee hun hoofdkantoor in Nederland gevestigd of geregistreerd: Damen Schelde Naval Shipbuilding en Airbus. Je zou denken dat Airbus een Frans bedrijf is, maar het hoofdkantoor bevindt zich om belastingtechnische redenen in Leiden. Airbus is weinig transparant. Als je kijkt naar hun website, dan publiceren zij over hun eigen beleid, aan wie zij leveren en wat voor checks & balances er zijn. Maar net als Damen Schelde Naval Shipbuilding scoort Airbus matig als het gaat om het verstrekken van informatie over maatregelen die corruptie moeten voorkomen. Het is teleurstellend dat Nederland zo slecht scoort in de DCI. Juist in deze sector is het belangrijk dat bedrijven bewust omgaan met corruptierisico's en een actief beleid voeren om corruptie te voorkomen.

En wat meet de tweejaarlijkse Government Defence Index precies?

De GDI analyseert de kwaliteit van de diverse mechanismes waarmee de corruptierisico's binnen Defensie worden gemonitord en beheerd. Dit gebeurt aan de hand van 77 indicatoren. Voorbeelden hiervan zijn vragen zoals 'is er parlementair toezicht?', 'wordt er gerapporteerd?', 'wat is het beleid inzake wapenleveranties?' en 'is er anti-corruptiebeleid bij buitenlandse missies?'. Voor de antwoorden hierop worden internatio-

nale bronnen geraadpleegd. Dit bronnenonderzoek wordt uitgevoerd door defensie-experts van Transparency International in de UK en de ministeries van Defensie krijgen de kans om hun visie te geven. Het is mooi dat de GDI wordt gesteund door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken. Het ministerie vindt het belangrijk om transparant te maken wat zich allemaal afspeelt binnen de defensiesectoren van landen en deze informatie is voor onze militairen natuurlijk ook van belang.

Welke corruptierisico's zijn er bij Defensie in Nederland, dat op de vierde plek staat in de eind vorig jaar gepubliceerde GDI?

Ondanks onze goede score op deze ranglijst, zijn er aanzienlijke corruptierisico's. Opvallend is vooral het gebrek aan veiligheidsmaatregelen tegen corruptie tijdens defensieoperaties in het buitenland. Ook schieten we te kort als het gaat om de transparantie en inzichtelijkheid van defensie-

aanbestedingen. En dit terwijl zonder transparantie en een effectief toezicht hierop het risico bestaat dat grote defensiebedrijven belangrijke besluitvormingsprocessen beïnvloeden. De beperkte transparantie wordt onder andere veroorzaakt door het gebrek aan audits van geheime missies en de gebrekkige toegang die Eerste en Tweede Kamerleden hebben tot informatie over aanbestedingen.

De eerste aanbeveling van Transparency International Nederland op basis hiervan is het verbeteren van de meldcultuur binnen Defensie. Kun je dit toelichten?

Op dit terrein is er nog veel werk aan de winkel. Wij zijn bereid om mee te denken met Defensie over verbeteringen in de meldcultuur als dit nodig is. Ik hoop van harte dat we zo'n cultuur binnen Defensie kunnen creëren, want het gaat vaak om zaken van leven en dood. Als jij bijvoorbeeld niet bij een leidinggevende kunt melden dat jouw collega in een dronken bui met granaten heeft staan rommelen, dan heb je een probleem en loop je gevaar. En als je dan ook nog eens bang bent om als een 'matennaai' te

**'DE TWEEDE
KAMER HEEFT DE
FORMELE
AUTORITEIT OM
DEFENSIE TE
CONTROLLEREN,
MAAR HIERIN
SCHIET ZIJ IN DE
DAGELIJKE
PRAKTIJK NOGAL
EENS TEKORT'**

worden beschouwd of om na jouw melding te worden ontslagen, dan weet je helemaal niet meer wat je doen moet. Ook durven veel militairen uit angst voor hun carrière geen melding te maken van grensoverschrijdend gedrag. Zelf heb ik de laatste tijd ook diverse

verhalen gehoord van militairen die op dit terrein tegen problemen aanlopen. Hoog tijd daarom om de meldcultuur bij Defensie te verbeteren.

Het integreren van anti-corruptiebeleid in buitenlandse missies is jullie tweede aanbeveling. Wat schort er vooral aan dit beleid?

Dit zal ik uitleggen aan de hand van een voorbeeld. Je komt als militair aan in Afghanistan of Irak en je hebt een missie. Je moet een konvooi van A naar B zien te krijgen of een basis verdedigen. Dat is je voornaamste taak. Een 'bijkomende' zaak als corruptiebestrijding wordt in zo'n corrupt land meestal gepresenteerd onder de noemer 'wij komen democratie brengen in jullie samenleving en in jullie schooltjes'. Maar dat werkt niet als je als leger jouw anti-corruptiebeleid niet voor elkaar hebt. In de ogen van de plaatselijke bevolking ben je dan namelijk slechts de nieuwste groep 'corrupte klootzakken' die voor de vorige in de plaats is gekomen. Een groep die samenwerkt met de zogenaamde geallieerden. Het is best lastig hoe je hiermee moet omgaan. Ook ken ik het verhaal van een militair, die PTSS opliep na een missie in Afghanistan. Tijdens deze missie moest hij regelmatig theedrinken met een lokale

Afghaanse leider. Hij kwam erachter dat het jongetje dat hen thee bracht ook als schandknaap werd ingezet. Het idee dat hij wekelijks thee had gedronken met iemand die dit op zijn geweten had, maakte hem volledig kapot. Wat doe je dan als militair? En hoe maak je dit bespreekbaar?

En dan heb ik het nog niet eens gehad over gevallen van omkoping tijdens missies. Lokale milities die samenwerken met onze militairen krijgen bijvoorbeeld wat dollars toegestopt van corrupte locals als zij de grens oversteken. Het doet wat met een land als de bevolking ziet dat deze militairen, die als 'goede westerlingen' de mond vol hebben van mensenrechten, democratie en vertrouwen, wegstaren bij dit soort vormen van corruptie. Zo win je dus niet de hearts & minds van de burgers daar. Ons advies is daarom: integreer heldere afspraken over corruptie vanaf het begin in alle militaire missies. Hoe ga je met corruptie om en wat doe je als je hiermee geconfronteerd wordt? Voor het opzetten van zo'n anti-corruptiebeleid bestaan duidelijke richtlijnen en kun je gebruikmaken van 'best practices', die terug te vinden zijn op onze website. De Tweede Kamer moet anti-corruptiebeleid als voorwaarde gaan stellen voor instemming met een missie, maar helaas is dat nu nog niet het geval.

Een andere aanbeveling tenslotte is het verbeteren van het parlementaire toezicht op Defensie. Hoe is het volgens jou gesteld met dit toezicht?

De Tweede Kamer heeft wel de formele autoriteit om Defensie te controleren, maar Transparency International vindt dat zij hierin in de dagelijkse praktijk nogal eens tekort schiet. Kamerleden zitten vaak in meerdere commissies en dit beperkt de tijd die zij kunnen besteden aan defensieonderwerpen. En dit leidt weer tot een gebrekkige dossierkennis. Zij hebben meer expertise en ondersteuning nodig om de vaak complexe defensievraagstukken adequaat te kunnen controleren. Door een gebrek aan tijd en expertise winnen partijdige politieke overwegingen het nu nog te vaak van kwalitatieve besluitvormingsprocessen op defensiegebied. ■

SCHADE

DFD is bij noodsituaties 24/7 bereikbaar. Bij schade is dit belangrijk. Samen met onze partners helpen wij u bij het beperken en herstel van uw schade. Download de DFD-app, dan heeft u altijd de belangrijke informatie en telefoonnummers binnen handbereik.

GEZIN

Samenwonen, trouwen of juist scheiden? Uw verzekeringen moeten worden aangepast. Hetzelfde geldt wanneer u een kind krijgt of een kind meerderjarig wordt. Geef de wijzigingen in uw gezinssituatie daarom altijd door.

WONEN

Een huis kopen of verhuizen? Een hypotheek afsluiten of aanpassen? Een belangrijke financiële stap. Voorkom bij de aankoop, of juist later, financiële tegenvallers. Laat u persoonlijk adviseren en begeleiden door de DFD-adviseur.

UITZENDING

De DFD ongevallen- en reisverzekering biedt tijdens meer risicovolle uitzendingen standaard dekking. Toch is het belangrijk om al uw verzekeringen te controleren. Contact DFD tijdig zodat u en uw gezinsleden tijdens de uitzending hier geen omkijken naar hebben.

UIT DIENST

Eindigt uw aanstelling bij Defensie? Kiest u voor een loopbaan buiten Defensie of gaat u met functioneel leeftijdsontslag? U blijft gewoon relatie bij DFD, maar uw verzekeringen moeten worden aangepast aan de nieuwe situatie.

**Gaat u op uitzending of oefening?
Of gaat u uit dienst? Een woning kopen of
verhuizen? Krijgt u een kind? Een schade?
Gaat u binnenkort samenwonen of trouwen
of juist scheiden?**

Veranderingen?

Contact DFD

Bij veranderingen in uw leven is het belangrijk om tijdig na te gaan of uw verzekeringen en hypotheek nog wel bij de nieuwe situatie passen. Neem daarom altijd contact op met DFD. Ook wanneer er niets lijkt te veranderen, is het slim om uw verzekeringen jaarlijks na te lopen. Wij helpen en adviseren u graag. Zodat u goed verzekerd blijft.

DEFENSIE IN DE MEDIA

De AFMP volgt het defensienieuws in de (inter-)nationale media op de voet. Bij dit nieuws speelt het ministerie van Defensie vaak een centrale rol en komen wij als bond regelmatig aan het woord. In elke editie van OpLinie bieden we je onder de titel 'Defensie in de media' een bloemlezing van relevante ontwikkelingen binnen jouw werkveld in het afgelopen kwartaal.

op elkaar afgestemd. De luchtverdedigers van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando (DGLC) werken al langer intensief samen met hun Duitse collega's.

DUITS-NEDERLANDSE EENHEDEN NEMEN DEEL AAN NAVO-INTERVENTIEMACHT IN 2023

→ De Nederlandse en Duitse luchtverdedigingseenheden gaan verder integreren. Samen bereiden zij zich als binationale eenheid voor op hun deelname aan de NAVO-interventiemacht in 2023. Over hun gezamenlijke manier van optreden zijn op **7 februari** afspraken vastgelegd. De Duitse brigadegeneraal Volker Samanns en plaatsvervangend commandant Landstrijdkrachten generaal-majoor Rob Jeulin hebben deze ondertekend. Zij zijn verantwoordelijk voor de wijze waarop de Nederlandse en Duitse luchtverdedigingseenheden samen bescherming bieden tegen luchtdreigingen. Hiervoor zijn werkwijzen en procedures onderling

BONDEN EN VOORMALIG DENK-KAMERLID ZETTEN STREEP ONDER HEIKELE KWESTIE

→ Voormalig DENK-Kamerlid Selçuk Öztürk maakt excuses aan de militairen die hij in 2019 betichtte van moord, zo berichten het Algemeen Dagblad en De Telegraaf op **1 februari**. Zijn uitspraak op 5 november 2019 in een Kamerdebat over burgerslachtoffers na een bombardement van Nederlandse F16's op het Iraakse Hawija zorgde voor flinke ophef. Hij zei toen onder meer tegen toenmalig minister van Defensie Ank

'NEDERLAND GING ZICH TE BUITEN AAN EXTREEM GEWELD IN INDONESIË'

→ Nederland heeft tijdens de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog structureel extreem geweld gebruikt. Dit stellen wetenschappers op basis van een op **17 februari** gepresenteerd onderzoek, dat zij sinds 2017 hebben gedaan naar de aard en de oorzaak van het geweld in de voormalige Nederlandse kolonie. "Het officiële standpunt van de Nederlandse overheid dat excessieve geweldsincidenten uitzonderingen waren, is daarmee niet meer overeind te houden," zo benadrukt Gert Oostindie van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde. Hij is een van de drie onderzoeksleiders. Onder meer het Veteranen Platform reageert kritisch op de onderzoeksconclusies. De belangenbehartiger van Nederlandse veteranen meent dat de focus in het gepresenteerde onderzoek te veel ligt op het Nederlandse geweld. "De suggestie wordt gewekt dat iedereen die daar namens Nederland heeft gezeten een soort oorlogsmisdadiger was. Dat is niet waar en beschadigend voor de veteranen die nog in leven zijn." Volgens het Veteranen Platform is in het onderzoek naar de onafhankelijkheidsstrijd in Indonesië bovendien onvoldoende rekening gehouden met de tijdgeest.

Bijleveld: "Deze minister ziet niet de ernst van deze moord." Dat leverde hem een storm van kritiek op en talloze militairen voelden zich gegriefd. De militaire vakbonden, waaronder de AFMP, wilden een rechtszaak tegen hem aanspannen, maar na zijn verontschuldigingen tijdens een goed gesprek onlangs is deze definitief van de baan. De bonden en Öztürk konden hierdoor na twee jaar eindelijk een streep zetten onder de kwestie.

→

MILITAIREN HELPEN POLITIE BIJ BEVEILIGING VAN RECHTBANK

→ Op **25 januari** komt het nieuws naar buiten dat Defensie tijdelijk bijstand gaat verlenen aan de politie bij het bewaken en beveiligen van rechtszaken in de extra beveiligde rechtbank in Amsterdam Osdorp. De politie loopt daar namelijk tegen de grenzen van haar capaciteit aan. De militaire hulp aan de rechtbank wordt geboden vanaf 1 maart. Militairen zijn hiervoor speciaal opgeleid

en getraind. In een groene outfit en bewepend worden zij gekoppeld aan politiecollega's. Zij werken onder leiding van de Bewakingseenheid van de politie. Minister van Defensie Ollongren bereikt over de militaire hulp aan de rechtbank Amsterdam Osdorp overeenstemming met haar ambtsgenoot van Justitie René de Beukelaer en politiechef Frank Paauw.

NIOD EN NIMH ONDERZOEKEN RESULTAAT NEDERLANDSE INZET IN AFGHANISTAN

→ Het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies gaat wetenschappelijk en historisch onderzoek doen naar het resultaat van twintig jaar Nederlandse inzet in Afghanistan. Het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) wordt hier nauw bij betrokken. Dat schrijven de ministers Ollongren van Defensie, Hoekstra van Buitenlandse Zaken

en staatssecretaris Eric van der Burg van Justitie en Veiligheid op **20 januari** in een brief aan de Tweede Kamer. Zij kiezen voor het NIOD vanwege de ruime ervaring waarover het instituut beschikt. Zo kan volgens hen "recht worden gedaan doen aan de langdurige inzet en het unieke karakter van de Nederlandse betrokkenheid bij Afghanistan." De Tweede Kamer is al in september 2021 geïnformeerd over het plan voor een breed en onafhankelijk onderzoek naar de inzet van Nederland in Afghanistan. Dit onderzoek staat los van het onderzoek naar de evacuatie vanuit dat land die vorig jaar plaatsvond. Die onderzoekscommissie zou onder leiding staan van oud-Defensie minister Frank de Grave. Hij trok zich later terug. Een nieuwe voorzitter is er nog niet.

MILITAIRE HULPTROEPEN STOPPEN WERK IN UTRECHT EN VENLO

→ Hulptroepen van Defensie stoppen op **14 januari** met hun steun aan het Universitair Medisch Centrum Utrecht en het VieCuri Medisch Centrum in Venlo. Beide ziekenhuizen konden hierdoor extra coronapatiënten van andere ziekenhuizen opvangen, die capaciteitstekorten hadden. Op basis van het huidige aantal coronapatiënten die dag is de inzet van Defensie niet langer nodig. Sinds het begin van de coronapandemie ondersteunt Defensie ziekenhuizen en medische centra. Tijdens de tweede coronagolf werden ook al militairen ingezet in Utrecht. Ook de afgelopen tijd konden coronapati-

KMAR BIJSTAND BIJ CORONADEMONSTRATIE

→ Door een staking van de Mobiele Eenheid is de KMar op **2 januari** met een peloton van de Landelijke Bijstand Organisatie present bij de demonstratie tegen de coronaregels rond het Amsterdamse Museumplein. Een deel van de Mobiele Eenheid in Amsterdam staakt om aandacht te vragen voor de capaciteitsproblemen bij de politie. De politiebonden wilden eigenlijk een grotere staking organiseren, maar doen dit niet omdat mensen hadden aangekondigd dat zij op 2 januari 'wilden gaan koffiedrinken' op het Museumplein. Dit is meestal een aankondiging van een grotere demonstratie. Het peloton van de Landelijke Bijstand Eenheid levert op het Museumplein uiteindelijk steun aan de politie bij de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Aanvankelijk is de sfeer van de demonstratie grimmig. Duizenden mensen komen samen op het Museumplein en daarom moet er worden opgetreden tegen de betogers. Nadat het plein grotendeels is vrijgemaakt, lopen talloze demonstranten naar het Westerpark, waar Forum voor Democratie de campagne start voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. De meeste mensen verlaten deze bijeenkomst weer en keren terug naar het Museumplein, waar de sfeer later beter is.

enten voor wie geen ruimte was in andere ziekenhuizen worden opgevangen in het UMC Utrecht en in ziekenhuizen in de Limburgse regio. Net voor de afgelopen kerstdagen was de inzet van Defensie in het Zuyderland Ziekenhuis te Sittard-Geleen en Heerlen al niet meer nodig. Defensie leverde onder andere militaire artsen, verpleegkundigen en ondersteunend personeel. In Utrecht werden 60 zorgmedewerkers ingezet.

LANDMAGT BREIDT PARKEERCAPACITEIT UIT BIJ PRIKLOCATIE LEIDEN

→ Een groep van de Genie begint op **22 december** in de ochtend met het uitbreiden van de parkeercapaciteit bij de coronapriklocatie in Leiden. In totaal 15 militairen van de Landmacht leggen hiervoor matten van metalen aaneengeschakelde 'zeskantplaten' op een nabijgelegen paardenweide. Dit kan dienst doen als parkeerterrein. Defensie steekt de handen uit de mouwen op verzoek van de Leidse burgemeester Henri Lenferink. Steeds meer mensen komen in december naar de GGD-locatie voor een

vaccinatie en vooral voor een boosterprik, waardoor in Leiden parkeerproblemen dreigden te ontstaan.

F-35 SQUADRON TOT INITIAL OPERATIONAL CAPABLE VERKLAARD

→ Ons land wordt **eind december** met het F-35 squadron officieel Initial Operational Capable (IOC) verklaard. Dat betekent dat Defensie kortstondig een eenheid van 4 F-35's met personeel en materieel overal ter wereld kan inzetten. Defensie treedt hiermee toe tot een selecte groep van 8 landen. Onder andere Australië, Engeland, Italië, Noorwegen en de Verenigde Staten zijn Nederland voorgegaan. Na het doorlopen van diverse stappen en een reeks oefeningen in binnen- en buitenland is de mijlpaal

bereikt. Ondanks het feit dat het F-35 squadron operationeel is gecertificeerd, is het volgens ons de grote vraag of het personeel wel gereed is voor operaties op diverse plekken in de wereld. Zij moeten immers ook nog onder meer de basisvaardigheden hiervoor leren. Het squadron verplaatste zich in 2020 voor oefening Frisian Lightning II vanuit Leeuwarden naar Volkel. Doel hiervan was om de eenheid zo snel mogelijk klaar te maken voor een verplaatsing. Bij oefening Frisian Lightning I werden eerder het inpakken en verzenden gereed maken van uitrusting en reserveonderdelen getraind. Vergelijkbare stappen zijn in 2021 ook van Leeuwarden naar de Verenigde Staten uitgevoerd. Daarnaast leidde de opgedane kennis tijdens de Initial Operational Test & Evaluation (IOT&E) tot de genoemde mijlpaal. Dit jarenlange proces doorliep Defensie samen met nationale en internationale partners in de Verenigde Staten. ■

OLLONGREN NIEUWE MINISTER VAN DEFENSIE

→ Op **2 januari** worden de nieuwe kandidaat-bewindslieden bekend op het ministerie van Defensie. Kaja Ollongren van D66 is de beoogde minister van Defensie en Christophe van der Maat van de VVD is de beoogde staatssecretaris op dit ministerie. Ollongren maakte deel uit van het demissionaire kabinet Rutte III als minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ook was zij vicepremier. Van der Maat had niet eerder een politieke functie in Den Haag. Hij was lid van de Gedeputeerde Staten in Brabant. Hij had daar mobiliteit, financiën en organisatie in zijn portefeuille. Daarnaast was hij lococommissaris van de koning. Op **10 januari** worden Ollongren en Van der Maat beëdigd als respectievelijk nieuwe minister en staatssecretaris van Defensie.

José Setz met camouflagekleuren op bivak tijdens de opleiding op de KMS in 1979. Foto: privécollectie familie Setz-Van Eijk.

Oud-hoofdbestuurder 'Ons Belang' José Setz pionier voor vrouwelijke militairen

'NATUURLIJK IS HET LEGER EEN MANNEN-MAATSCHAPPIJ'

De onlangs overleden José Setz-Van Eijk was een van de pioniers in de feminisering van de krijgsmacht. Zij was in 1979 de enige en eerste vrouw die 'horizontaal' mocht instromen om het tekort aan onderofficieren aan te vullen. Twee jaar later werd zij de eerste vrouwelijke hoofdbestuurder van Ons Belang, de voorloper van de AFMP. Bauke Snoep, oud-vicepresident van Ons Belang. "José bracht altijd de 'zachte' kant in, met vragen als: wat betekent dit besluit eigenlijk voor de betrokkenen?" **TEKST FRED LARDENOYE**

OF ZE HET NIET 'ONVROUWELIJK'

vond om zich bezig te houden met schieten, handgranaten gooien en het graven van een schuttersputje, wilde de Leidse Courant op 27 oktober 1971 van haar weten. José Setz-Van Eijk, destijds 40 en net gereed met de Algemene Militaire Opleiding (AMO) aan de KMS, antwoordde genuanceerd. "Natuurlijk hoor je mij niet zeggen dat die activiteiten het toppunt van vrouwelijkheid vormen, maar

je moet dat in het totale pakket zien. Ik was ook druk bezig met bedrijfsvorming, leiding geven, militair recht en gezondheidszorg. Die fysieke, puur militaire zaken horen er natuurlijk bij, maar vallen straks wat weg als ik werk als administrateur."

KMS

Toen Setz als enige vrouw van de eerste 26 horizontale instromers in 1979 op de KMS werd opgeleid, stond de opmars van vrouwen in de krijgsmacht nog in de kinder-

schoenen. Voor die tijd had ze al veel ervaring opgedaan als hoofd administratie bij verschillende bedrijven. Zij was destijds de eerste vrouw die aan een dergelijke carrière in de Landmacht begon en die niet behoorde tot de MILVA. Ze was dan ook een vreemde eend in de bijt. Terwijl doorgaans zes man op een kamer werden gelegerd, kreeg zij de beschikking over een even grote kamer voor haar alleen. Destijds vertelde ze daarover: "De KMS was voor mij niet zo'n plezierige tijd als voor de anderen. Ik had me niet gerealiseerd dat er in het leger zo uitzonderlijk tegen vrouwen werd aangekeken. Ik was de eerste vrouw op de KMS en dat hield bijvoorbeeld in dat ik alleen in een gebouw zat. Een wat eenzame periode."

Dat ze een opvallende verschijning vormde in het leger, daar had ze minder moeite mee. "Tja, als je nieuw in een kazerne komt, word je wel eens nagefloten door een stuk of wat jongens. 'Na een paar dagen is dat over,' denk je dan. Je tilt niet meer zo zwaar aan zulke dingen als je 40 bent." Het was vooral de

→ José Setz in 1980.
Foto: privécollectie familie Setz-Van Eijk.

← Oud-voorzitter van de AFMP Bauke Snoep anno 2022. Foto: privécollectie Bauke Snoep

functie van sergeant-majoor administratie (SMA) die haar in de wervingsfolders zo had aangetrokken. “Als je daar bijvoegt dat ik politiek gezien ons Defensiesysteem wel zie zitten en daar zelf best wel een steentje aan wil bijdragen, dan resten er eigenlijk geen bezwaren.”

HOOFDBESTUURDER ONS BELANG

Ondanks de opleiding die zij zelf als ‘erg zwaar’ typeerde, slaagde Setz voor de AMO aan de KMS en dat gold ook voor de opleiding aan de Hogere Onderofficieren School (HOOS) in Breda en het Opleidingscentrum Militaire Administratie in Middelburg. Vervolgens werd haar wens voor een plaatsing in het noorden vervuld en werd zij SMA op de Johan Willem Frisokazerne in Assen. Net als de meeste onderofficieren was zij inmiddels lid van ‘Ons Belang’, de vereniging van onderofficieren die in 1991 zou opgaan in de AFMP. In de jaren zestig was ze al enige tijd politiek actief geweest, dus dat zij in 1981 als eerste vrouw gekozen werd in het Hoofdbestuur van Ons Belang zal geen toeval zijn geweest.

Bauke Snoep (76), destijds vicepresident van de onderofficiersvereniging en later voorzitter van de AFMP, kan zich haar nog goed herinneren. “Ik kwam in 1983 in het Hoofdbestuur van Ons Belang, dus toen zat zij daar al in. Zij werkte toen overigens nog gewoon in Assen, want destijds waren hoofdbestuurleden niet vrijgesteld van dienst. Zij zat net als ik in die periode in verschillende werkgroepen.”

PAKKETVERGELIJKING

Zo leverde Setz een belangrijke bijdrage aan een van de belangrijkste mijlpalen in de militaire vakbondsgeschiedenis, de zogeheten ‘pakketvergelijking’ halverwege de jaren tachtig. Dit betrof een vergelijking tussen militairen en burgerambtenaren van Defensie en in brede zin tussen de overheid en de marktsector. Het voorstel dat het ministerie van Defensie in maart 1986 naar aanleiding van de Pakketvergelijking deed om de achterstand voor militairen weg te werken, werd in het Centraal Georganiseerd

Overleg Militairen door Setz en Hoofd Sectie Overleg Jan Heckers namens Ons Belang afgewezen. Helaas dacht het merendeel van de Defensiebonden daar anders over. Snoep: “Dat was een gemiste kans, want tot op de dag van vandaag zijn er nog steeds verschillen tussen militairen en burgerambtenaren bij Defensie.”

Snoep beaamt dat Setz een belangrijke rol speelde in het bestuur van Ons Belang. “Zeker, want destijds speelde ook de discussie of wij ons als onderofficiersvereniging voor KL en KLU moesten openstellen voor de marine en dan ook voor alle rangen. En in dezelfde tijd was er een discussie over het al dan niet aansluiten bij een ambtenarencentrale.” Ons Belang was uit de Ambtenarencentrale (AC, red.) gestapt en zocht een alternatief. Uiteindelijk sloot Ons Belang zich net als de VVDM aan bij de ACOP, waarmee de weg werd bereid voor de latere aansluiting bij de FNV. Volgens Snoep verliet Setz het Hoofdbestuur in 1988. “Want toen moest ik het stokje in de Werkgroep Sociale Rechtstoestand overnemen omdat zij vertrok. Ik denk dat ze het na een jaar of zeven welletjes vond.”

VROUWELIJKE VOORZITTER

Snoep heeft alleen maar goede herinneringen aan Setz. “Ik vond het heel fijn dat José in het bestuur zat. Ik heb sowieso het werken met vrouwen in de krijgsmacht altijd fijn gevonden. Kerels ouwehoeren altijd heel rationeel. Het is links of rechts, een middenweg kennen we vaak niet. José hief dan in bestuursvergaderingen altijd haar vinger op en zei: ‘Meneer de president – want zo spraken we de voorzitter toen aan – heeft u wel hier en daar aan gedacht?’ Zij bracht altijd de ‘zachte’ kant naar voren: wat zijn de consequenties? Wat betekent dat voor deze en gene? Vrouwen zorgden altijd voor een belangrijke nuancering, ook in je gedrag als mannelijke militair. Aan de

bestuurstafel gold dat ook.” Snoep weet niet meer zeker of Setz ook de aanjager was van de Werkgroep Vrouwen in Ons Belang, waarin gediscussieerd werd over de verschillen tussen mannen en vrouwen in carrière en inkomen en over positieve discriminatie. In elk geval bleef de positie van vrouwen in de krijgsmacht ook na het Hoofdbestuurslidmaatschap van Setz hoog op de agenda met onder meer halverwege de jaren negentig de instelling van een speciale AFMP-contactpersoon voor vrouwen. De opmars van vrouwen in de AFMP zelf werd in mei 2013 bekroond met de benoeming van Anne-Marie Snels tot eerste vrouwelijke voorzitter van de AFMP.

MANNENMAATSCHAPPIJ

Setz verliet de krijgsmacht met FLO op haar 55ste en keek altijd met trots terug op haar legercarrière. Niet voor niets was een van haar laatste functies die van voorlichter bij het Regionaal Informatie Centrum in Haren, van waaruit ze op scholen en beurzen jongeren probeerde te interesseren voor een baan bij Defensie. Aan de Leidse Courant liet zij vlak na haar intrede al weten dat het haar als vrouw in de krijgsmacht goed beviel.

“Natuurlijk is het leger een mannenmaatschappij, maar dat is een bankinstelling toch ook? Voor mij is de krijgsmacht gewoon een groot bedrijf. Een bedrijf waar tot nu toe niet veel vrouwen werken, maar dat vind ik geen belemmering.”

Tegenover de krant meldde ze ook dat het thuisfront haar opvallende carrièreswitch wist te waarderen. “Mijn dochters vinden het wel leuk, maar hebben zelf geen plannen in die richting. En mijn man stimuleerde het sterk en heeft er ook geen problemen mee. Het past helemaal in ons gezin en roept geen problemen op.” Volgens haar dochters Anita en Marischka heeft ze ook niet voor niets een ordner bewaard vol knipsels en foto's van haar loopbaan bij Defensie.

De trots is er nu, na haar overlijden, nog steeds bij hen. Op het rouwkaartje schreven ze over hun moeder: ‘Heel bijzonder; heel gewoon. Gewoon een heel bijzonder persoon.’

De eerste vrouwelijke
F-16-piloot ter wereld
Manja Blok. Foto: privé-
collectie Manja Blok

Van de MARVA tot
vrouwen in operationele
functies aan boord van
marineschepen

VROUWEN IN DE KRIJGSMACHT

Waren de eerste drie vrouwenkorpussen in 1944 min of meer noodgedwongen door de oorlog ontstaan, vandaag de dag zijn er eigenlijk nauwelijks functies binnen de krijgsmacht die niet door vrouwen bezet (kunnen) worden. Zelfs het mannenbastion bij uitstek, de onderzeebootdienst, ontkomt er niet aan, nu bij de inrichting van de nieuwe generatie onderzeeboten rekening wordt gehouden met vrouwen aan boord.

Maak een man vrij voor de vloot en help Indië bevrijden'. Aan de leus van de op 31 oktober 1944 opgerichte Marine Vrouwenafdeling (MARVA) is af te lezen dat het pure noodzaak was om vrouwen tot de krijgsmacht toe te laten. Nog in de oorlog werden het Vrouwen Hulpkorps van de Landmacht (VHK) en het Vrouwenkorps van het KNIL (VK-KNIL) opgericht en daarmee werd een eerste stap gezet naar de feminisering van de krijgsmacht. Het betrof nog allemaal verzorgende functies, veelal in de verpleging en de administratie. Dat neemt niet weg dat vrouwen zich vanaf het eerste moment nadrukkelijk manifesteerden in de krijgsmacht. Zo liet het eerste lid van de MARVA Francien de Leeuw, die in de oorlog ook in het verzet actief was geweest, nog in oktober 2015 aan De Stem weten: "Je moet meisjes niet commanderen. Dat willen ze niet, zeker niet wanneer mannen het doen."

LIBANON

Het VK-KNIL en het VHK waren geen lang leven beschoren, maar in 1951 werd de aanwezigheid van vrouwen in de landmacht geïnstitutionaliseerd met de oprichting van de Militaire Vrouwenafdeling van de Landmacht (MILVA). Een jaar later volgde de oprichting van de vrouwenafdeling van de Luchtmacht (LUVA). Het aandeel vrouwen in de krijgsmacht bleef met slechts 1 procent bedroevend laag. In 1962 bedroeg het aantal vrouwen in een fulltime functie in de drie krijgsmachtdelen slechts 677.

Qua functies bleef het gaan om de 'softe' kant van de krijgsmacht. Zo was de eerste vrouw die in 1979 in het kader van UNIFIL naar Libanon werd gestuurd, Annelies

Wijkmans, een voedingsadviseuse die bij de staf in Naqoura werd geplaatst. Wijkmans was overigens officier en zou later ook de eerste vrouwelijke compagniescommandant worden. "Ik ben altijd correct behandeld en ook nooit tegengewerkt. Ik heb er zelfs voordeel van gehad dat ik vrouw was in Libanon. Ik kreeg toch meer respect van de lokale bevolking en de kindjes kwamen me allemaal een hand geven," aldus Wijkmans tegenover Checkpoint in maart 2011.

HR MS ZUIDERKRUIS

Pas in 1981 werden de aparte vrouwenafdelingen opgeheven en mochten vrouwen ook formeel gevechtsfuncties gaan bezetten. Eerder al, in 1979, was de krijgsmacht het veelbesproken Zuiderkruisproject gestart, waarbij 22 vrouwen geselecteerd werden

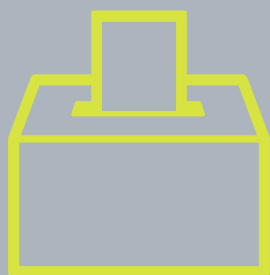
voor operationele diensten aan boord van het gelijknamige bevoorradingschip. Een van hen was de 26-jarige korporaal Elly Piek. In het boek *Vrouwen in de frontlinie* vertelt zij over de tegenwerking van een deel van het kader met onder meer een opzettelijke slechte beoordeling voor de vrouwen. Piek: "Daar kan ik nog boos over worden."

Omdat het percentage vrouwen in de krijgsmacht lange tijd rond de 4 procent bleef steken, voerde het ministerie van Defensie keer op keer campagnes om vrouwen te werven. Aan rolmodellen ontbrak het niet. Zo werd Manja Blok in 1991 de eerste vrouwelijke F-16-piloot ter wereld, was Leanne van den Hoek in 2005 de eerste vrouwelijke generaal en neemt Jeanine Hennis-Plasschaert in 2012 als eerste bewindsvrouw het ministerie van Defensie over.

Toch blijft de krijgsmacht ook anno 2022 nog altijd een mannenwereld; het aantal vrouwelijk militairen schommelt de laatste jaren tussen de 10 en 12 procent. Op 1 januari 2020 is er wel een vrouwendienstplicht ingevoerd. De ironie wil dat het misschien weer een oorlog is die door herinvoering van de in 1997 opgeschorte dienstplicht het percentage vrouwelijke militairen weer flink zal doen toenemen. ■

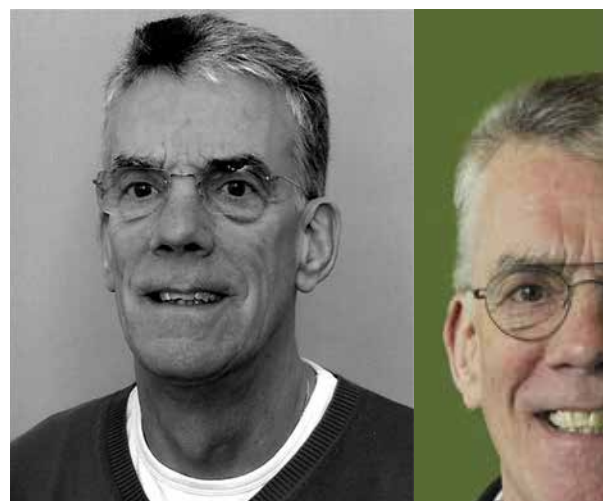
Officieren van de MARVA, Milva en Luva in de jaren zeventig. Foto: privécollectie Annelies Wijkmans

Verkiezingen
Verantwoordingsorgaan ABP
van 4 t/m 25 april

ONZE VO- KANDIDATEN STELLEN ZICH VOOR

Op 30 juni 2022 eindigt de zittingstermijn van alle leden van het Verantwoordingsorgaan (VO) van ABP, dat het bestuur van dit pensioenfonds gevraagd en ongevraagd adviseert. Het gaat om 19 zetels namens de ABP-deelnemers en 13 zetels namens de ABP-gepensioneerden. Daarom zijn van 4 t/m 25 april a.s. verkiezingen uitgeschreven. Op de kandidatenlijst van de ACOP FNV-fractie voor het VO prijken drie namen waarop jij als deelnemer of gepensioneerde jouw stem kunt uitbrengen: Bert Weeren namens de ABP-gepensioneerden en Jeroen Maat en Arjan Roos namens de ABP-deelnemers. In drie interviews lichten zij hun motivatie voor hun kandidatuur toe. **TEKST BART MANDERS**

De 69-jarige Bert Weeren maakte de afgelopen zittingsperiode namens de AFMP en de MARVER deel uit van het VO ABP. Hij kijkt met positieve spanning uit naar de komende VO-verkiezingen. “Verkiezingen zijn lastig te voorspellen,” zegt Bert, tevens kaderraadslid Postactieven bij de AFMP. “Als alle gepensioneerde leden van de AFMP en de MARVER gaan stemmen, en dan bij voorkeur op mij, dan kan ik de kiesdrempel weer halen.”

Hoe kijk je terug op de afgelopen vier VO-jaren?

Het waren eerlijk gezegd vier tropenjaren. Dit werk vraagt namelijk een behoorlijke tijdsinvestering. Zo moet je veel belangrijke pensioenstukken lezen en bestuderen. Zeker in het begin van mijn VO-periode volgde ik veel pensioencursussen. Het vergaderschema is zeer frequent en de vergaderdagen zijn vaak lang. Naast de fractievergaderingen, de commissievergaderingen, het VO in eigen kring en het VO met het bestuur overleggen we binnen de eigen vakbonden. Ook maken we deel uit van het overleg van de Landelijke Adviescommissie (LAC, red.) ABP. Verder woon ik veel webinars en bijeenkomsten bij van de Pensioenfederatie, Stichting Pensioen Opleidingen en van de FNV zelf.

BERT WEEREN (69)

‘ONDANKS NAUWE PENSIOENREGELKORSET KAN VO BELANGRIJKE ZAKEN REALISEREN’

Wat is er sindsdien op pensioengebied allemaal gebeurd?

De afgelopen vier jaar is er van alles gepasseerd. Gaandeweg ben ik erachter gekomen dat adviseren, zelfs ongevraagd, iets anders is dan invloed uitoefenen op beslissingen en/of het ‘even aanpassen’ van het pensioenreglement en zaken die de regering oplegt en door DNB strikt worden gevolgd. Het achterliggende gevoel is dat het opgebouwde vermogen uitgesteld loon is, dat als premie is ingelegd. Dit is steeds in waarde gestegen, maar dat zien we niet terug in onze portemonnee. Het is niet uit te leggen dat je 40 jaar werkt en pensioen opbouwt en dat je steeds minder krijgt, terwijl dit vermogen toeneemt. Desondanks proberen we het ABP-bestuur op alle denkbare manieren te bewegen om initiatief te nemen, zodat we in het nieuwe pensioencontract wel kunnen gaan indexeren.

Wat beschouw je als de belangrijkste resultaten die het VO in die tijd heeft bereikt?

We hebben zowel formeel als informeel diverse resultaten voor onze leden weten te behalen. Hierbij kun je denken aan de samenvallende diensttijd, de netto-bruto-compensatie bij nabetaling, de zogeheten Bewijs van leven-procedure, het al dan niet toepassen van loonheffingskortingen, de wet verevening pensioenrechten bij scheidingen (WPS, red.) in het buitenland en zaken rond AOW-compensaties. Vooral in de communicatie richting de deelnemers is veel verbeterd. We mochten als VO meepraten over het strategisch communicatieplan van

ABP en over de aanpassingen van het reglement en de statuten, omdat het pensioenfonds een nieuwe bestuursvorm kreeg.

Hoe vind je dat het VO nu in het algemeen functioneert?

Als ik kijk naar onze eigen ACOP FNV-fractie, dan functioneren we als VO in het algemeen goed. We overleggen vaak, brengen belangrijke pensioenpunten in en zijn prima vertegenwoordigd in de diverse commissies. Zelf zit ik als secretaris in de commissie Communicatie en hiermee hebben we best veel kunnen bereiken. Met deze commissie proberen we ervoor te zorgen dat onze leden formeel en informeel goed worden geïnformeerd. Als er dingen misgaan, proberen we deze problemen op te lossen. Verder maak ik deel uit van de pensioengeleding die regelmatig informeel overlegt met het ABP-bestuur. Samen wordt bekeken op welke terreinen we iets kunnen bereiken en wat er leeft onder de gepensioneerden.

Met gevoel kijk je vooruit naar de VO-verkiezingen?

Verkiezingen zijn altijd lastig te voorspellen. Als alle gepensioneerde leden van de AFMP en de MARVER gaan stemmen, en dan bij voorkeur op mij, dan kan ik de kiesdrempel halen. Helaas zijn er meerdere partijen die de gepensioneerden willen vertegenwoordigen, maar zonder fractie is dat erg moeilijk. Je kunt jezelf als individu op één dag immers niet over meerdere commissievergaderingen ‘verdelen’. Als ik opnieuw wordt gekozen, ga ik me opnieuw volledig inzetten voor onze gepensioneerde collega’s. Mijn

motto bij mijn nieuwe kandidatuur is ‘Er moet duurzaam en verantwoord geïndexeerd gaan worden’. Ik heb inmiddels een aardig netwerk opgebouwd en weet waar ik moet zijn. Ook zal ik me opnieuw beschikbaar stellen voor de commissie Communicatie.

Wat zijn jouw prioriteiten als je opnieuw wordt gekozen?

Voor de komende jaren staat het nieuwe pensioencontract op het programma. Daarom wil ik er op gaan letten dat de pensioenrechten en de nog te ontvangen pensioenrechten met 20% na-indexatie goed worden ingezet. Ook wil ik volop aandacht besteden aan belangrijke zaken, zoals een evenwichtige belangenbehartiging, het ‘invaren’ van oude rechten, een goede indexatie en beleidsdekkingsgraad en een nieuwe vorm van rekenrente. Samen vormen deze zaken een megaklus, waarvoor ik me samen met de AFMP en de MARVER met hart en ziel wil inzetten.

Waarin schuilt jouw meerwaarde als (mogelijk) VO-lid?

Als ik me in een pensioenonderwerp vastbijt, laat ik niet los voordat ik een gepensioneerde deelnemer een antwoord kan geven. En Nee kan dan ook een antwoord zijn. Ik ben een zeer betrokken persoon en probeer me altijd te verplaatsen in de deelnemer die een probleem aankaart.

Wat kun je allemaal betekenen bij het VO?

Als je je wilt inzetten voor (oud-)collega’s en de motivatie hebt om daarvoor tijd vrij te maken, kun je ondanks het nauwe pensioenregelkorset belangrijke zaken realiseren. →

JEROEN MAAT (51)

‘PENSIOENEN
ZIJN DE DUUR-
STE ARBEIDS-
VOORWAARDE
VAN DEFENSIE’

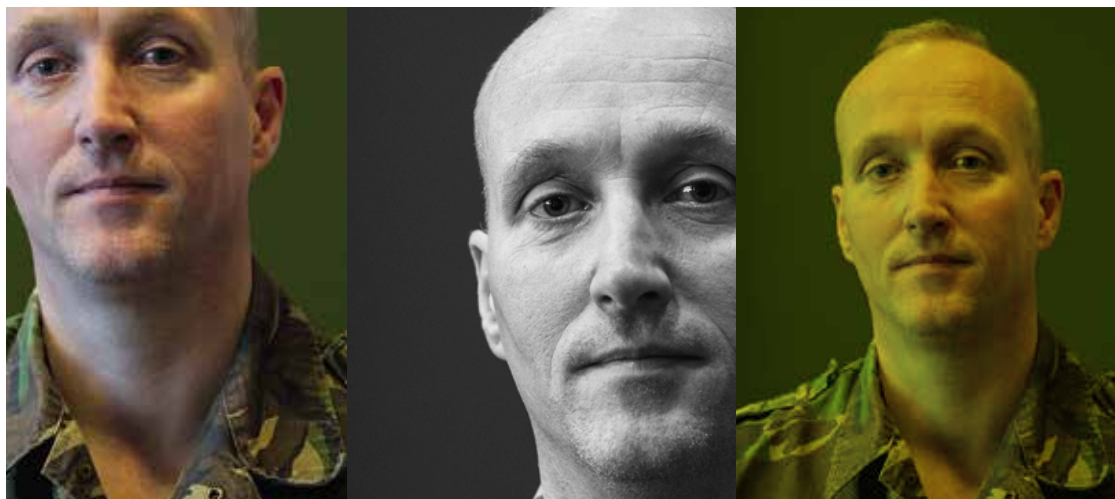
De 51-jarige Jeroen Maat heeft tijdens zijn in 1996 gestarte militaire loopbaan veel pensioen kennis opgebouwd en kan bogen op ruime ervaring bij het VO. Zo werd hij via de AFMP in 2012 gevraagd voor de toenmalige deelnemersraad van ABP en was hij van 2014 t/m 2018 al eerder actief voor het VO. “Ik geloof oprecht in de meerwaarde van medezeggenschap en in solidariteit binnen ons gezonde pensioenfonds van onderwijs en overheid,” benadrukt Jeroen.

Wat is jouw (werk-)achtergrond?

Ik ben sinds 1996 beroepsmilitair en opgeleid als administrateur. Ik heb me sindsdien vooral bezig gehouden met personeelsaspecten en dus ook met het thema pensioenen. Ruim twintig jaar was ik actief in diverse bestuurlijke functies en in de medezeggenschap, zowel binnen als buiten Defensie. Nu ben ik werkzaam als medewerker Mat & Imat Voorlichting bij Bureau Dienstverlating, gespecialiseerd in het voeren van gesprekken en het voorlichten van mannen en vrouwen die niet meer hoeven te werken. In deze voorlichtingen komen onder meer de ins & outs van hun pensioen uitgebreid aan bod.

Vanaf wanneer ben je je gaan specialiseren in het thema ‘pensioenen’?

In 2006 hadden we op het werk diverse

oudere collega's binnen de gelederen, die allerlei vragen over hun pensioen begonnen te stellen. Collega's die vlak voor hun FLO zaten, wilden bijvoorbeeld weten hoe hun pensioen er voorstond. In die tijd ben ik me in pensioenen gaan verdiepen om deze collega's antwoorden te kunnen geven. Zo heb ik pensioenen steeds meer leren kennen als een complex, maar zeer dynamisch onderwerp. Ik verdiepte me bijvoorbeeld in de pensioenwet en -regelgeving en begon deze materie steeds interessanter te vinden.

Wat beschouw je als het belangrijkste resultaat dat je eerder bij het VO hebt bereikt?

Toen ik de laatste keer bij het VO actief was, zaten we midden in de transitie van de eindloonregeling naar de middelloonregeling voor militairen. Deze transitie kwam in een stroomversnelling om een infarct van het systeem te voorkomen. De reden van een eindloomberekening is met 20.000 rekenstappen veel complexer dan een berekening van de middelloonregeling van 5.000 stappen. Dit leverde onevenredig veel en complex rekenwerk op voor de werkorganisatie van het pensioenfonds. ABP wilde deze transitie dus snel afwikkelen en de statuten wijzigen om de transitie te bespoedigen. Als VO hebben we toen ‘met de vuist op tafel geslagen’ en het voorstel door stemming afgekeurd. Uiteindelijk is de geplande statutenverandering niet doorgegaan. Hierdoor is de druk op de onderhandelingstafel blijven liggen en heeft dit een positieve invloed gehad op een goed arbeidsvoorwaardenakkoord voor defensiepersoneel in 2018.

Wat is je belangrijkste motivatie om je weer kandidaat te stellen?

Ik heb mij als pensioenspecialist weer kandi-

daat gesteld, omdat pensioen de duurste arbeidsvoorwaarde van Defensie is. Ik geloof oprecht in de meerwaarde van medezeggenschap en in solidariteit binnen ons gezonde pensioenfonds van onderwijs en overheid. Mijn belangrijkste streven is om deze oudedagvoorziening in goede staat te houden en waar mogelijk te verbeteren. Voor een acceptabele oudedagsvoorziening voor iedereen moet geld niet alleen worden opgepot, maar dienen de pensioenen ook te worden geïndexeerd. Ik ben een fervent voorstander van een soeverein pensioenfonds zonder onnodige externe beïnvloeding, dat met alle generaties rekening houdt. Mijn ambitie als VO-lid is om de eindeloze, steeds complexere pensioenmaterie weer glashelder, rechtvaardig en uitvoerbaar te maken.

Met welk gevoel kijk je vooruit naar de komende VO-verkiezingen?

Ik vind het eerlijk gezegd een noodzakelijk kwaad om me weer in het ‘politieke spel’ van deze verkiezingen te begeven. Ik stel me opnieuw kandidaat, omdat het mij altijd gaat om de deelnemers en om een optimale behartiging van hun pensioenbelangen. ABP en het VO zijn relevante spelers in het complexe en voortdurend veranderende pensioenlandschap en hieraan wil ik graag weer mijn steentje bijdragen.

Waarin schuilt jouw meerwaarde als (mogelijk) VO-lid?

Mijn meerwaarde is mijn netwerk en dat ik door mijn werkervaring in staat ben om pensioenregels en -getallen te vertalen naar de praktijk van deelnemers. Ik maak bijna dagelijks pensioenberekeningen en kan dus door praktische ervaring inhoudelijk bijdragen aan een evenwichtig VO.

WAT DOET HET VERANTWOORDINGS-ORGAAN ABP ALLEMAAL?

■ De 48 leden van het Verantwoordingsorgaan ABP vertegenwoordigen de 2,9 miljoen werknemers, werkgevers en gepensioneerden van het pensioenfonds. Zij adviseren het bestuur over het pensioenbeleid en de gevolgen hiervan voor deelnemers. Gevraagd en ongevraagd worden adviezen gegeven over de hoogte van de pensioenpremie en –indexaties, de regels voor beleggen en de manier van communiceren. Niet alleen geeft het VO vooraf adviezen, ook achteraf oordeelt het of het ABP-bestuur naar behoren handelde.

Het VO bestaat uit vertegenwoordigers van respectievelijk deelnemers, gepensioneerden en werkgevers. Gepensioneerden bij ABP konden zich tot 28 januari van dit jaar verkiesbaar stellen voor een zetel namens de gepensioneerden en deelnemers konden zich verkiesbaar stellen voor een zetel namens de ABP-deelnemers.

Diverse fracties, die allemaal werken vanuit hun eigen visie en ambitie, vormen samen het VO. Naast onze eigen ACOP FNV-fractie zijn dat de Lijst voor Onafhankelijk Pensioentoezicht (LvOP), CNV CCOOP, CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, ANBO en de Werkgeversfractie. De getalsverhouding van het aantal zetels in het VO is gelijk aan de verhouding tussen deze groepen in het volledige pensioenfonds.

HOE VERLOPEN DE VO-VERKIEZINGEN?

■ Je vraagt je ongetwijfeld af wat er al is gebeurd in de aanloop naar de VO-verkiezingen en wat er nog allemaal op de rol staat de komende tijd voordat de 32 vacante zetels opnieuw zijn ingevuld. Medio februari zijn via ABP.nl/verkiezingen de definitief doorgegeven kandidatenlijsten voor het VO bekendgemaakt. De kiescommissie van pensioenfonds ABP stelde toen alle kandidaten en de kandidatenlijsten vast. Je ontving afgelopen maand een oproep van ABP om als deelnemer of gepensioneerde jouw stem uit te brengen tijdens de VO-verkiezingen die plaatsvinden van 4 t/m 25 april. Je kunt dan online of via de telefoon stemmen. Als werkende stem je op één van de kandidaten namens de deelnemers en als gepensioneerde op één van de kandidaten namens de gepensioneerden. Kort voor de startdatum van de verkiezingen ontvang je via e-mail of per post meer informatie over het stemmen. Inmiddels heeft ABP op zijn website zowel een aparte pagina gepubliceerd waarop de kandidaten zich presenteren die de deelnemers vertegenwoordigen als een pagina met een presentatie van de kandidaten namens de gepensioneerden. Uiteindelijk worden rond 9 mei de uitslagen van de verkiezingen bekendgemaakt. Dan hoor je welke kandidaten de meest stemmen hebben gekregen en deel gaan uitmaken van het VO. De gekozen nieuwe leden beginnen op 1 juli 2022 aan hun zittingstermijn van vier jaar.

ARJAN ROOS (44)

‘IK KAN BINNEN HET VO EEN ECHT DEFENSIEGELUID LATEN HOREN’

Als ervaren burgermedewerker bij Defensie stelt de 44-jarige Arjan Roos zich voor het eerst verkiesbaar voor het VO ABP. Hij denkt als lid van het VO een duidelijke meerwaarde te kunnen bieden namens de deelnemers aan het pensioenfonds. “Ik wil me vastbijten in onderwerpen die raken aan de persoonlijke belangen van de deelnemers en die een belangrijke bijdrage leveren aan grote maatschappelijke opgaven,” klinkt het gemotiveerd uit zijn mond.

Wat is jouw (werk)achtergrond?

Ik ben vanaf 2004 werkzaam bij Defensie. Tot 2010 was ik beroepsmilitair bij de Landmacht, daarna werd ik burgermedewerker en ik ben vanaf 2014 reserveofficier. Gedurende mijn loopbaan heb ik op diverse functies binnen Defensie veel ervaring opgedaan. In de loop der jaren verlegde mijn focus zich steeds meer van de uitvoering naar strategie. Sinds 1 maart 2015 ben ik adviseur Veiligheid en Omgeving van DOSCO. Dit werk staat in het teken van het creëren van een veilige en gezonde werkomgeving voor defensiemedewerkers. Sinds enkele maanden ben ik namens Defensie secretaris van een groot interdepartementaal huisvestingsproject. Buiten mijn werk ben →

ik als bestuurder volop actief in het lokale verenigingsleven en draag ik mijn steentje bij aan projecten op de basisschool van mijn kinderen.

Wat is jouw belangrijkste motivatie om je kandidaat te stellen voor het VO?

Ik vind het belangrijk dat zowel gepensioneerden als toekomstig gepensioneerden erop kunnen vertrouwen dat de inleg in het pensioenfonds zo wordt gebruikt dat er voor beide groepen een fatsoenlijk pensioen is. Dit belang moet het ABP-bestuur bij alle besluiten voor ogen hebben. Daarom moet ABP behoorlijk worden beheerd en dient de inleg alleen ten goede te komen aan de pensioenen. Door verantwoord te beleggen, kan ABP niet alleen zorgen voor een goed pensioen voor alle generaties. Het kan ook een grote rol spelen in het oplossen van grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie en de woningmarkt. Als één van grootste pensioenfondsen van Nederland heeft ABP een groot financieel volume in kas en dat biedt slagkracht op laatstgenoemd terrein. Door vanuit het VO het ABP-bestuur te adviseren over het te voeren beleid en streng te controleren op te nemen besluiten zie ik volop kansen om richting te geven aan het pensioenfonds. Uiteindelijk beïnvloedt ABP het leven van uiteenlopende individuen: gepensioneerden, werkenden en iedereen op wie de investeringskeuzen van het pensioenfonds impact heeft. De kans om de belangen van talloze mensen – en die van defensiemedewerkers in het bijzonder – te

kunnen behartigen motiveert mij om me kandidaat te stellen voor het VO.

Waarin schuilt jouw meerwaarde als (mogelijk) VO-lid?

Ik ben een bestuurskundige met een goed ontwikkeld gevoel voor de menselijke maat. Ik kijk met een brede blik naar de maatschappij en organisaties, maar houd altijd oog voor de belangen van de verschillende groepen mensen hierbinnen. Hierdoor zie ik hoe divers de belangen van en rondom ABP zijn. Indien nodig kan ik snel tot de kern van complexe vraagstukken komen. Als lid van het VO is het mijn streven de belangen van deelnemers zo goed mogelijk te behartigen. Door mijn jarenlange werk binnen de defensieorganisatie kan ik daarbij een echt defensiegeluid laten horen.

Met gevoel kijk je vooruit naar de komende VO-verkiezingen?

Ik schat mijn kansen om tot lid te worden gekozen in elk geval niet slechter of beter in dan mijn medekandidaten namens de ACOP FNV-fractie. Als relatief jong persoon met een moderne kijk op de wereld denk ik zeker een goede kans te maken.

Welke affiniteit heb je met het thema pensioenen?

Ik lees regelmatig nieuwsberichten over pensioenen en houd de meest actuele communicatie van ABP bij. Vaak gaan de berichten in de media over het al dan niet indexeren van pensioenen en over dreigende

pensioenkortingen. Dergelijke berichten raken mij persoonlijk, omdat het bij pensioenen gaat om het bezit en inkomen van mensen en dus om hun bestaanszekerheid.

Welke specifieke kennis kun je inbrengen in het VO?

Mijn expertise ligt op het terrein van bestuurs- en organisatiewetenschap en integrale veiligheid. Dankzij deze expertise denk ik van meerwaarde te kunnen zijn binnen de commissies Algemeen, Communicatie en Beleggingen. Mijn mogelijke bijdrage aan de communicatie bij ABP is erop gericht dat alle gepensioneerden en actieve deelnemers zich gehoord en betrokken voelen. Wat beleggingen betreft wil ik er op toezien dat deze niet alleen een goed rendement opleveren, maar ook bijdragen aan het oplossen van een maatschappelijk probleem.

Hoe denk je je rol binnen het VO te gaan invullen?

Als ik als lid gekozen word, laat ik alles eerst even op me afkomen. Omdat het lastig is om een organisatie van buitenaf te beoordelen, wil ik in de praktijk ondervinden hoe alles reilt en zeilt binnen het VO en ABP. Je leert een organisatie namelijk pas echt kennen als je er daadwerkelijk onderdeel van uitmaakt. Daarna wil ik me gaan vastbijten in pensioenonderwerpen die echt raken aan de persoonlijke belangen van deelnemers en die een belangrijke bijdrage leveren aan grote maatschappelijke opgaven. ■

KOMENDE TIJD WEER DIVERSE PA-BIJEENKOMSTEN IN HET LAND

Eind deze maand, in april en in mei heeft de AFMP weer regiobijeenkomsten door het hele land gepland voor onze postactieve leden. Gelukkig gaan deze allemaal in fysieke vorm door, nadat deze eerder lange tijd niet konden worden georganiseerd vanwege het coronavirus. De uitnodigingen zijn of worden circa 6 tot 7 weken voor de bijeenkomsten verstuurd. Dit gebeurt via e-mail als jouw e-mailadres bij ons bekend is of anders per post. Bij de uitnodiging voegen we ook een agenda. Om een PA-bijeenkomst bij te wonen, dien je je vooraf aan te melden. Hoe je dit kunt doen, lees je in de uitnodiging.

PA-GROEP	DATUM	AANVANG	LOCATIE	ADRES	PLAATS
ZO-Veluwe	29 mrt	13.30 uur	PMT De Landing	Deelenseweg 28	Schaarsbergen
Friesland	30 mrt	10.00 uur	De Fontein	Goudenregenstraat 77	Leeuwarden
Steenwijk	30 mrt	14.00 uur	Verenigingsgebouw De Klincke	Kerkstraat 16	Steenwijk
Poort van Limburg	1 apr	10.00 uur	Dagopvanglocatie BeekCwartier, ruimte 050	Beekstraat 54	Weert
Brabant Noord-Oost	1 apr	14.00 uur	Gemeenschapshuis de Schakel	Reestraat 49	Volkel
De Kempen	5 apr	13.30 uur	Korfbalvereniging DSC	Vijfkamplaan 1/3	Eindhoven
Rijk van Nijmegen	7 apr	13.30 uur	Wijkcentrum Dukenburg	Meijhorst 7039	Nijmegen
Utrecht e.o. & 't Gooi	8 apr	10.00 uur	FNV-gebouw	Hertogswetering 159	Utrecht
De Baronie & Rijen	8 apr	13.30 uur	Sociaal Cultureel Centrum 't Kraaienest	Tweeschaar 12	Breda
Veluwe	12 apr	13.30 uur	de Velder	Munnikenhof 17	Ede
Hart van Brabant	19 apr	10.00 uur	MFA Het Spoor	Schaepmanstraat 36	Tilburg
Seedorf	12 mei	11.00 uur	Gasthof Zur Linde	Wallweg 2	Zeven-Brauel
Blomberg	13 mei	11.00 uur	Café Bei Heini	Neue Torstrasse 38	Blomberg

OVERLEDEN LEDEN IN OPLINIE

In 2022 publiceren wij in OpLinie, uiteraard met toestemming van de nabestaanden, de namen van de AFMP-leden die ons in de afgelopen periode zijn ontvallen.

De heer **J.E. Brouwer** uit Amsterdam overleed op 31 januari 2022

Rick Kuppen uit Helenaveen overleed op 14 november 2021

De heer **J. Dijkstra** uit Tzum overleed op 3 februari 2022

De heer **L. Leerentveld** uit Utrecht overleed op 26 november 2021

Albertus Doomernik uit Albersloh overleed op 21 februari 2022

De heer **M. Pos** uit Apeldoorn overleed op 3 februari 2022

De heer **J. Duijs** uit Wormer overleed op 21 november 2021

De heer **P.A. Schok** uit Boekel overleed op 16 oktober 2021

Frans van den Heuvel uit Aarle-Rixtel overleed op 25 november 2021

Ron Schukkmann uit Lathum overleed op 28 november 2021

Mevrouw **M.C. Hockelmann - Tesse** uit Den Helder overleed op 9 januari 2022

De heer **A.W. Tanahatoo** uit Koog aan de Zaan overleed op 22 januari 2022

Eef Holierhoek uit Soest overleed op 19 december 2021

Rob Trumpie uit Delft overleed op 5 februari 2022

Toon Immers uit Eindhoven overleed op 6 januari 2022

De heer **J.C. Vader** uit 's-Heerenberg overleed op 23 december 2021

Jubilaris al zeventig jaar AFMP-lid

DRAAGSPELD VOOR WILLEM QUAST

Samen met Dik de Jonge, groepshoofd van De Baronie, reikte Paul Engelbertink als sectorhoofd Postactieven van de AFMP onlangs een draagspeld uit aan Willem Quast. Deze 92-jarige jubilaris is inmiddels namelijk maar liefst zeventig jaar lid van de AFMP. Ondanks zijn respectabele leeftijd, woont hij nog altijd zelfstandig in zijn woonplaats Breda. Tijdens het bezoek trakteerde hij Paul en Dik op smakelijke Brabantse worstenbroodjes.

Paul kijkt terug op een onvergetelijk bezoek aan Willem Quast, die precies wist te vertellen wat hij gedurende zijn diensttijd allemaal gedaan had. Willem werd in 1929 geboren op Java, waar hij tot zijn 16e jaar woonde. In 1935 ging hij naar Nederland en kwam hij in december aan in Rotterdam.

VERVROEGD IN DIENST

Willem ging in 1949 vervroegd in dienst als dienstplichtig militair. De kaderschool in Weert vormde zijn opkomstplaats. Hij was bestemd voor de infanterie en ging vervolgens voor een opleiding naar het VOC in Ede. Op het VOC kon hij als lid voor de eerste keer rekenen op de hulp van de AFMP. Dankzij de inspanningen van onze bond werd hij met terugwerkende kracht beroepsmilitair. Iets wat uiteraard voordelig uitpakte voor Willems portemonnee. In 1960 ging Willem naar de luchtdoelartillerie, waar hij werkte met de 40L70 en de M55.

NAAR DE VS

Daarna maakte hij in 1976 een overstap naar de artillerieschool in Breda, waar hij de opleiding op de AMX verzorgde. Ook was hij nog een aantal jaren werkzaam in 't Harde. Opmerkelijk is nog dat hij in 1952 voor vier maanden naar de Verenigde Staten vertrok in het kader van de Marshallhulp. Uiteindelijk ging Willem in 1984 op zijn 55e met FLO.

ONZE JUBILARISSEN IN DE PICTURE

Ook dit jaar zetten we in elke uitgave van OpLinie, met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen, de leden in de schijnwerpers die 50, 60 of zelfs 70 jaar lid zijn van de AFMP. Dit om te benadrukken hoe dankbaar wij zijn voor hun jarenlange trouw aan onze bond. Van harte gefeliciteerd met jullie jubilea!

50 JAAR LID

Jules Beckman
Lapre
plaats Zeist
datum jubileum
1 januari 2022

Martin van der Beek
plaats Soesterberg
datum jubileum
1 december 2021

Jan Bijman
plaats Diever
datum jubileum
1 januari 2022

Peter Boom
plaats Himbergen
datum jubileum
1 december 2021

Sjer Bouts
plaats Arnhem
datum jubileum
1 januari 2022

Pieter Buitenhuis
plaats De Lier
datum jubileum
1 januari 2022

Ben Dekkers
plaats Best
datum jubileum
1 december 2021

Jan Dijkhuizen
plaats Schiedam
datum jubileum
1 januari 2022

Kees van Esveld
plaats Amersfoort
datum jubileum
1 januari 2022

Reek den Heyer
plaats Zeddum
datum jubileum
1 januari 2022

Jan Houwers
plaats Duiven
datum jubileum
1 januari 2022

Richard Huffenreuter
plaats Amersfoort
datum jubileum
1 januari 2022

Martien Huijbers
plaats Gemert
datum jubileum
1 januari 2022

Ruud Kleyberg
plaats Assen
datum jubileum
1 mei 2021

Rob Meij
plaats Veenendaal
datum jubileum
1 januari 2022

Paul Meulenstein
plaats Biervliet
(gemeente Terneuzen)
datum jubileum
1 januari 2022

Ton van de Pas
plaats Santa Catarina
datum jubileum
1 januari 2022

De heer J.J. Pot
plaats Nunspeet
datum jubileum
1 januari 2022

Paul Roest
plaats Alphen a/d Rijn
datum jubileum
1 januari 2022

Mathieu Rol
plaats Helmond
datum jubileum
1 december 2021

Bert de Roode
plaats Fechen
datum jubileum
1 januari 2022

John Schouw
plaats Glinstedt
datum jubileum
1 januari 2022

Roy Uchtman
plaats Gouda
datum jubileum
1 januari 2022

Eli van der Velde
plaats Harderwijk
datum jubileum
1 januari 2022

Anton Verbeek
plaats Almelo
datum jubileum
1 juni 2016

Jan Voorintholt
plaats Stadskanaal
datum jubileum
1 januari 2022

Peter Zonnenberg
plaats Nunspeet
datum jubileum
1 januari 2021

60 JAAR LID

Jan van den Burg
plaats Oldenzaal
datum jubileum
1 januari 2022

De heer H.A.A. Baars
plaats Dongen
datum jubileum
1 januari 2022

De heer H. Lijnsveld
plaats Veenendaal
datum jubileum
1 januari 2022

Bernhard van Daalen
plaats Hilversum
datum jubileum
1 februari 2022

Jan Dortmundt
plaats Drachten
datum jubileum
1 februari 2022

Ruud Heuving
plaats Appingedam
datum jubileum
1 maart 2022

De heer G.W. Zijlstra
plaats Geulle
datum jubileum
1 januari 2022

70 JAAR LID

Willem Quast
plaats Breda
datum jubileum
1 januari 2022

BESTE LEDEN,

Op 1 april van het afgelopen jaar ben ik door jullie gekozen als voorzitter van de AFMP. Ik ben die uitdaging vol goede energie aangegaan. Het werkveld van de vakbond was voor mij vrij nieuw, ondanks het feit dat ik al deel uitmaakte van het Algemene Bestuur van de AFMP. Door mijn ervaring binnen Defensie waren de contacten met Defensie meer dan vertrouwd. Echter, het werk van vakbondsvoorzitter behelst veel meer dan alleen maar in goede harmonie overleggen met de werkgever.

Zeker als je als vakbond in een actietraject zit, heb je richting die werkgever een andere boodschap te brengen en dat zet ook druk op die relaties. Daarnaast zijn de relatie met de andere vakbonden, de FNV en de interne bedrijfsvoering van de vereniging belangrijke taken. Ik ben erachter gekomen dat mijn passie hier niet ligt. Het kost me veel meer energie dan dat het me oplevert.

Daar komt bij dat ik aanstaande mei opnieuw vader zal worden van een zontje. De werklast van het voorzitterschap brengt met zich mee dat ik mijn gezin in die periode minder zou kunnen ondersteunen dan ik zou willen.

Alles overwegende heb ik besloten mijn taak als voorzitter van de AFMP per 1 maart jl. neer te leggen. Ik zal als lid uiteraard verbonden blijven aan onze prachtige vereniging. Ik dank jullie voor het vertrouwen en wens de vereniging het beste toe voor de toekomst.

AANVULLINGSPENSIËN KAN WORDEN OPGEZEGD MET TERUGWERKENDE KRACHT

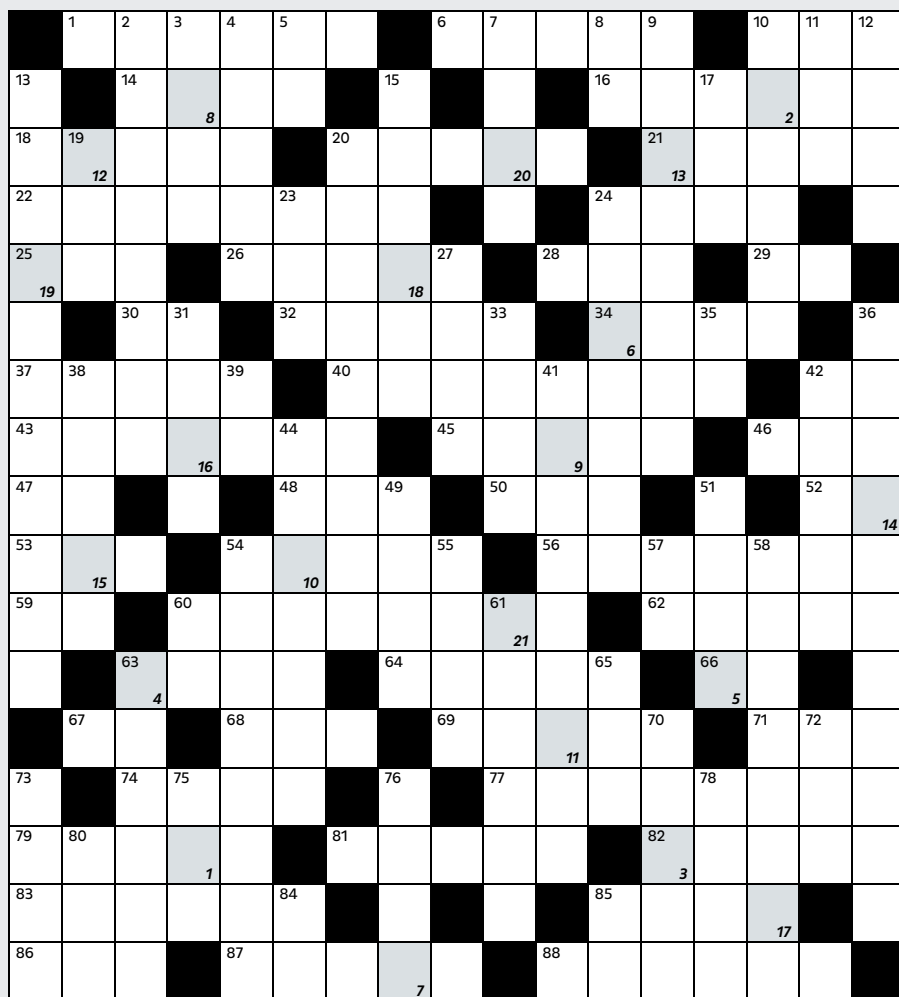
De premie voor de ANW-hiaatverzekering van ASR, het zogeheten ANW AanvullingsPensioen, is op 1 januari van dit jaar omhoog gegaan. Hierdoor moet je je als lid buigen over de premiekosten in relatie tot de verzekerde risico's. Je hebt de mogelijkheid om de verzekering met terugwerkende kracht op te zeggen. Dit kan uiterlijk tot en met 31 maart 2022.

Om het AanvullingsPensioen te stoppen, moet je een afstandsverklaring invullen. Ben je een actief dienende militair? Maak dan gebruik van dit formulier: www.afmp.nl/assets/60401-Afstandsverklaring-a.s.r..pdf. Vul het volledig in en zorg ervoor dat jij en je partner beiden ondertekenen. Lever het vervolgens in bij jouw werkgever via dit e-mailadres: dc-hr@mindef.nl. Ben je UGM'er? Dan dien je gebruik te maken van dit formulier: www.afmp.nl/assets/60410-UGM-Defensie-Afstandsverklaring.pdf. Ook dit moet compleet zijn ingevuld en door jou en je partner zijn ondertekend. Uiteindelijk lever je het formulier als UGM'er in bij pensioenfonds ABP, afdeling BRD, via e-mailadres: brdugm@abp.nl.

ASR IN DE CC

Stuur je het in vóór 1 april 2022, dan wordt alles met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 verwerkt. De binnenkomende afstandsverklaringen vanaf deze datum worden volgens de voorwaarden van de nieuwe offerte stopgezet per 1 januari 2023. Ons advies tenslotte: neem ASR bij het mailen van de afstandsverklaring mee in de cc om de datum van 31 maart 2022 te borgen. Dit is het e-mailadres van ASR: mijnpensioen@asr.nl.

KRUISWOORDPUZZEL

OPLOSSING

HORIZONTAAL

1. Voordelige aanschaf 6. ... Game, Zuid-Koreaanse Netflix-serie 10. Ondergang 14. ... Given, containerschip dat het Suezkanaal blokkeerde 16. Peil 18. Vóór al het andere 20. Kijk, wijze van zien 21. ... Verbeet, PvdA-politica 22. Sein om de troepen te wekken 24. Gerstenat 25. Jamaicaanse muziekstijl 26. Gelaatskleur 28. ... Brandt Corstius, schrijfster en columniste 29. Dan wel 30. Zangeres van het nummer Heaven 32. Volleybalpass 34. Plant uit de grassenfamilie 37. ... Breath You Take, nummer van de The Police 40. Kletspraat, achterklap 42. Daar gaat ..., nummer van Clouseau 43. Volmaakt, foutloos 45. Populier 46. ... de koele meren des doods, roman van Frederik van Eeden 47. Kluitenverkruielaar 48. ... Holland ..., voetballied van Jan de Cler 50. ... Direction, boyband 52. Identiteitskaart 53. ... Immers, Haagse profvoetballer 54. Truttige vrouw 56. Deel van de wiskunde 59. ... cas de malheur, film met Brigitte Bardot 60. Boek uit het Oude Testament 62. Water bij Amsterdam 63. ... van Gogh, vermoorde regisseur 64. Sierdek op een bed 66. Rund 67. ... met de Banjo, Belgische zanger 68. Voormalige muziekzender 69. Verbouwer 71. Voorkeur, pluspunt 74. Zender van Hart van Nederland 77. Vogel 79. Valentino ..., Italiaanse motorcoureur 81. Vladimir Iljitsj ..., eerste leider van de Sovjet-Unie 82. Hondenras 83. ... Eleven, film van Steven Soderbergh 85. Warme drank 86. Mannelijke equivalent van Barbie 87. Grieks gerecht

VERTICAAL

2. Mannelijke stamouder 3. Europese organisatie die zich onder meer bezighoudt met militaire zaken 4. Emmanuel ..., voetballer die met Frankrijk in 1988 het WK won 5. André Hazes ..., zanger van het nummer Leef 7. Vragen antwoordspel 8. ... The Navy, hit van Village People 9. Iemand met grote voorliefde voor nieuwe media 10. Slecht, bedorven 11. ... de Mos, voetbaltrainer 12. Hardop, zeer goed hoorbaar 13. Minder streng maken 15. Nada, noppes 17. Boerderijdieren 19. ...! The Cat, tekenfilmserie van Fox Kids 20. Transportmiddel 23. ... Misérables, boek van Victor Hugo 24. Karperachtige vis 27. Blaasinstrument 31. Carl ..., componist van Carmina Burana 33. Opleidingsinstituut voor juffen en meesters 35. ... Cordobés, stierenvechter 36. Militair politiekorps, zoals de Koninklijke Marechaussee 38. Schoonmaken met een bezem 39. Bijnaam van Kanye West 41. Schaden, tekortdoen 42. Oude naam van Congo 44. Schadelijk bestanddeel van coatings, onder meer gebruikt in de militaire luchtvaart 49. Behaarde dierenhuid 51. Korte notitie 54. Controle, onderzoek naar juistheid 55. Met een klein verschil 57. ... zult niet stelen, het achtste gebod 58. Minder uitgeven of verbruiken 60. Letters op een Hamburgs nummerbord 61. Belangrijk persoon binnen een vereniging 63. Een muntje opgooien 65. Olm 70. Zonder bochten 72. Spinnenweb 73. Rancune, haat 75. Motormerk van Tinus in Oerend hard 76. Finding ..., animatiefilm 78. Harde schop 80. Nederlandse kopiëermachineproducent 84. Omar ..., Franse acteur van Intouchables 85. Eb en vloed

BONCADEAU

Stuur uw oplossing van de puzzel **vóór 20 juni 2022** naar: Redactie Oplinie, Postbus 9124, 3506 GC Utrecht, of stuur een e-mail naar: puzzel@afmp.nl
Vergeet niet uw adres te vermelden, want onder de juiste inzendingen verloten wij een Boncadeau t.w.v. 25 euro!

Uit de goede oplossingen van de puzzel uit het vorige nummer kwam **Peter Doornenbal** uit **Werkendam** naar voren als winnaar.

AFMP-belastingervice 2022

AANGIFTE 2021

Als AFMP-lid kun je sinds 15 februari 2022 via de website www.afspraakmakenfnv.nl een afspraak maken om je belastingaangifte te laten verzorgen door een van de 4000 vrijwilligers van de FNV-belastingervice. Zoek hiervoor een invullocatie bij jou in de buurt en klik op het blauwe icoon 'afspraak maken'.

Wil je telefonisch een afspraak maken via het FNV-contactcenter (088-3680368)? Geef dan tijdens het telefoongesprek aan dat je lid van de AFMP bent. Het kan zijn dat je lidnummer dan wordt gecontroleerd. Heb je hulp nodig bij het aanmelden op een locatie bij jou in de buurt of bij het aanvragen van een machtigingscode? Dan kun je terecht bij Bert Weeren van de AFMP-commissie Belasting via e-mail of telefoon: 06-53526079 of 085-9023967.

MACHTIGINGSCODE

Heb je het afgelopen jaar gebruik gemaakt van onze belastingsservice? Dan krijg je van de Belastingdienst automatisch de machtigingscode voor de aangifte over 2021. AFMP-leden die dit jaar voor het eerst onze belastingsservice inschakelen, moeten een machtigingscode aanvragen bij de Belastingdienst. Als je een afspraak maakt voor een overleden partner, moet je indien mogelijk ook voor de overledene een machtigingscode aanvragen.

Je kunt op twee manieren een machtigingscode aanvragen:

- Als je een DigiD-code hebt, log je in op DigiD en via 'machtigingen' kun je dan een machtigingscode opvragen. De code is direct beschikbaar.
- Je kunt op werkdagen van 8.00 tot 22.00 uur bellen (088-1236555) met de Belastingdienst. Geef tijdens dit telefoontje jouw BSN-nummer door en vraag een machtigingscode aan. Het duurt ongeveer 5 werkdagen voordat je deze thuis per post ontvangt.

MACHTIGINGSCODE TOESLAGEN

In 2022 kun je ook een afspraak maken voor een toeslag of toeslagen. Hiervoor heb je ook een machtigingscode nodig. Anders dan bij de aangifte krijg je deze niet automatisch toegestuurd, maar moet je deze zelf aanvragen. Dit kan op dezelfde manier en via hetzelfde telefoonnummer als bij de aangifte. Ook dan heb je de code na vijf werkdagen in huis. Houd hiermee

rekening bij het inplannen van een afspraak. De code is nodig voor het lid en de partner. Let op: als je de machtigingscode toeslagen aanvraagt, is deze beperkt geldig. De code moet binnen 3 weken na dagtekening van de brief worden geactiveerd. Deze is dan een jaar geldig. De activatie kan plaatsvinden tijdens de afspraak met de AFMP-belastingsservice. Het is handig om niet eerder dan twee weken vóór de afspraak te bellen over de aanvraag van de machtigingscode.

SPECIALE AANGIFTEN & BUITENLAND

Voor speciale aangiften, zoals bij een overlijden en het wijzigen van jouw hypotheek, en/of bij problemen, kun je rekenen op hulp van de AFMP-commissie Belasting. Maar ook als je in het buitenland woont of werkt en je hulp nodig hebt bij het invullen van jouw aangifteformulier, kan de commissie je met raad en daad bijstaan. Bert Weeren van deze commissie is bereikbaar via eerdergenoemde contactgegevens. ■

SECTORHOOFDEN

LANDMACHT

Elze Mulder

06 – 53 51 00 73

emulder@afmp.nl

MARINE EN BURGERPERSONEEL

Arjen Rozendal

06 – 23 89 55 07

arozendal@afmp.nl

LUCHTMACHT, DMO

Ron Segers

06 – 53 52 60 83

rsegers@afmp.nl

POSTACTIEVEN

Paul Engelbertink

06 – 12 90 57 48

pengelbertink@afmp.nl

CONTACT

ALGEMENE ADRESGEGEVENS

bezoekadres

Hertogswetering 159
3543 AS Utrecht

postadres

Postbus 9124
3506 GC Utrecht
085 – 89 00 470
fax 085 – 89 00 411

info@afmp.nl

www.afmp.nl

NL72 INGB 0001 9330 98

geopend op maandag t/m vrijdag van
8.30 tot 17.00 u

AFDELING INDIVIDUELE BELANGENBEHARTIGING (IB)

085 – 89 00 430

fax 085 – 89 00 431

ibb@afmp.nl

LEDENADMINISTRATIE

085 – 89 00 410

la@afmp.nl

OPZEGGEN LIDMAATSCHAP

Er kan een moment komen dat u uw AFMP-lidmaatschap op moet zeggen, bijvoorbeeld omdat u een baan buiten Defensie heeft aanvaard. Houdt u dan rekening met de opzegtermijn van twee volle kalendermaanden. Voorbeeld: u zegt 15 januari op, het lidmaatschap wordt dan beëindigd per 1 april. U kunt opzeggen door middel van een brief aan: AFMP/FNV t.a.v. Ledenadministratie, Postbus 9124, 3506 GC Utrecht; of een mail naar: la@afmp.nl

WILT U IETS DOORGEVEN?

Een adreswijziging, ambtsjubilea, leeftijdonslag, opname in ziekenhuis of een uitzending. Of heeft u vragen over het lidmaatschap, ledenbenefits of verzekeringen? Dit kunt u doorgeven via onze website www.afmp.nl of zenden aan: AFMP/FNV t.a.v. Ledenadministratie, Postbus 9124, 3506 GC Utrecht

COLOFON

**Uitgave van FNV Veiligheid onder
verantwoordelijkheid van de Algemene
Federatie van Militair Personeel**

Aangesloten bij:

- Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP)
- Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV)
- EUROMIL (Europese organisatie van militaire belangenverenigingen)

REDACTIE

Bart Manders, René Schilperoort,
Fred Lardenoye

REDACTIEADRES

Postbus 9124
3506 GC Utrecht
085 - 89 00 461
redactie@afmp.nl

ONTWERP & VORMGEVING

MW | studio voor grafisch ontwerp

De inhoud van OpLinie valt onder de verantwoordelijkheid van het AFMP/FNV Algemeen Bestuur, behoudens artikelen op naam en de inhoud van de opgenomen advertenties.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen te weigeren of te redigeren. Niets uit deze uitgave mag

worden overgenomen zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

OPLAGE

17.500

INTERNET

www.afmp.nl

EMAIL

info@afmp.nl

DRUK

Senefelder Misset

SLUITINGSDATUM KOPIJ

Oplinie 2 sluit op maandag 16 mei en verschijnt op zaterdag 2 juli 2022.

Uw hypotheek, onze zorg!

DFD is ruim 25 jaar dé specialist op het gebied van verzekeringen en onafhankelijk hypotheekadvies voor (ex-)militairen en hun gezinsleden. U wilt verhuizen of droomt van een eigen huis. Wordt het kopen of past huren beter bij u? Wat zijn uw mogelijkheden? Of u nu voor het eerst een woning koopt, verbouwt, of u verhuist naar een nieuwe woning. DFD biedt u het beste advies en de hypotheek die bij u past. Wenst u advies of bent u geïnteresseerd? Neem dan contact op voor meer informatie.

DFD biedt u zorgeloos woongenot en voordeel door:

- ✓ Expertise en zorg;
- ✓ Ook hypotheek voor militairen met een FPS fase-1 en -2 contract;
- ✓ Echt onafhankelijk en persoonlijk advies door de DFD-regioadviseur;
- ✓ Duidelijkheid en transparantie, u weet hoeveel en waarvoor u betaalt;
- ✓ Maximale zekerheid, ook voor de toekomst;
- ✓ De optimale hypotheek met de scherpste tarieven.

PROFITEER VAN AANTREKKELIJKE KORTING MET LEDENVOORDEEL FNV

Ledenvoordeel FNV biedt FNV-leden flinke kortingen op allerlei producten en diensten. Naast de jaarvoordelen waar je heel het jaar gebruik van kunt maken, bieden we ook tijdelijke voordelen. Deze vind je elke maand op ledenvoordeelfnv.nl. Je kunt je ook inschrijven voor de maandelijkse nieuwsbrief, zodat je nooit een voordeel mist!

TIJDELIJK VOORDEEL

Maandlijks vele nieuwe voordelen op ledenvoordeelfnv.nl

30% KORTING OP DE 24-UURS I AMSTERDAM CITY CARD

Als FNV-lid krijg je 30% korting op de 24-uurs I Amsterdam City Card t.w.v. € 65,-. Ontdek Amsterdam en omgeving op een unieke manier. Je krijgt toegang tot meer dan 70 musea en attracties, openbaar vervoer van GVB, een rondvaart en fietsverhuur.

Dit voordeel is geldig t/m 31 mei 2022
Kijk voor de kortingscode op ledenvoordeelfnv.nl

30% KORTING

I amsterdam.

TOT 50% KORTING OP HUISHOUDELIJKE PRODUCTEN

Bestel als lid van de FNV nu extra voordelig huishoudelijke apparaten van Inventum, zoals een hetelucht friteuse, melkopschuimer of waterkoker met tot wel 50% korting! Maak ieder moment bijzonder met handige apparaten. Smul bijvoorbeeld 's avonds met het hele gezin van lekkere zelfgebakken frietjes, of maak je cappuccino af met perfect opgeschuimde melk.

Dit voordeel is geldig t/m 31 mei 2022
Kijk voor de kortingscode op ledenvoordeelfnv.nl

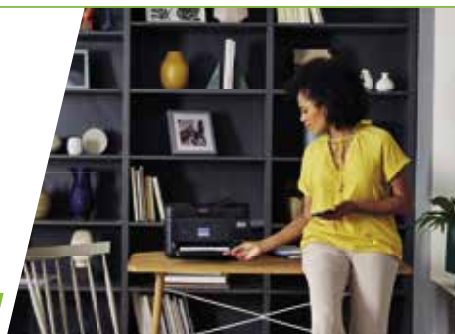
TOT 50% KORTING

INVENTUM
maakt 't moment

TOT 40% KORTING OP EPSON PRINTERS

Als FNV-lid ontvang je tot 40% korting op Epson printers, waaronder de befaamde Ecotank producten. Met Ecotank bespaar je tot maar liefst 90% op je afdrukkosten, omdat deze printers worden bijgevuld met voordelige flessen inkt. Geen dure cartridges meer nodig!

Dit voordeel is geldig t/m 31 mei 2022
Kijk voor meer informatie op ledenvoordeelfnv.nl

TOT 40% KORTING

EPSON
EXCEED YOUR VISION

JAARVOORDEEL

5% EXTRA KORTING OP ALLE FIETSEN

Stap op de fiets! Fietsplezier begint bij 12GO Biking, de grootste fietswinkel van Nederland. 12GO Biking heeft altijd meer dan 8.000 fietsen op voorraad. Van elektrische stads- en hybridefietsen tot carbon racefietsen en mountain-bikes. Door eerlijk advies van fietsfanaten en een ruime collectie is 12GO Biking hét adres voor je nieuwe fiets. Exclusief als FNV-lid ontvang je 5% korting op je fiets bovenop de al scherpe winkelprijzen.

Kijk voor de kortingscode op ledenvoordeelfnv.nl

5% KORTING

12GO
BIKING

JAARVOORDEEL

GROENE ENERGIE BIJ GREENCHOICE

Groene keuzes maken hoeft helemaal niet moeilijk te zijn. En zeker niet als het op je energieverbruik aankomt. Daarom werkt FNV samen met energieleverancier Greenchoice. Samen maken we je het makkelijk om bewuste keuzes te maken, beginnend bij exclusief voordeel op je groene energie. Op naar een duurzame toekomst!

Kijk voor de kortingscode op ledenvoordeelfnv.nl

KORTING OP GROENE ENERGIE

GREEN
CHOICE

SCHERPE KORTING OP PREMIUM BIOLOGISCHE TOPKOFFIE!

De wereld verbeteren begint bij je koffiekeuze! Met de koffiesmaken van Highland Golf zet je een kwalitatief én verantwoord kopje koffie dat vooral ook heerlijk smaakt. De koffie is 100% biologisch, van premium kwaliteit én heeft een uiterst duurzaam productieproces. Exclusief verkrijgbaar bij Koffievoordeel.nl! Je profiteert altijd van een zorgeloos bestelgemak én een 100% tevredenheidsgarantie. Niet tevreden? Geld terug!

Kijk voor de kortingscode op ledenvoordeelfnv.nl

7,5% EXTRA KORTING

koffievoordeel.nl
WANT GOEDE KOFFIE IS EEN KEUZE

CYBERHULP VAN UNIVÉ

Haal alleen in huis wat goed voelt met Univé Cyberhulp. Zo helpt Univé je óók online aan een veilig gevoel. Bij alle verzekeringen van Univé heb je standaard Cyberhulp. De helpdesk is altijd bereikbaar voor gratis advies (24/7), bij vragen, als je ergens het idee hebt dat er iets niet klopt, maar ook als je erachter komt dat er iets mis is. En heb je een inboedel- of aansprakelijkheids-verzekering, dan vergoedt Univé ook de cyberschade tot € 2.000,- per jaar.

Kijk voor meer informatie op unive.nl/cyberhulp

TOT 15% KORTING

univé

CURSUSSEN MET KORTING (OF GRATIS MET STAP-SUBSIDIE)

Nieuw: het STAP-budget. Dat betekent dat jij GRATIS een beroepsgerichte cursus of opleiding mag volgen bij NHA. Bijvoorbeeld: Excel, Lifecoach, Makelaar, Boekhouden etc. Daarbij krijg je ook nog eens een mooi welkomstcadeau. Ga voor alle info naar www.nha.nl/stap. Voor hobbycursussen, taalcursussen en vmbo-havo-vwo vakken geldt deze subsidie niet. Als FNV-lid profiteer je bij deze cursussen van 12% korting én een gratis tablet!

Kijk voor de kortingscode op www.nha.nl/fnv

12% EXTRA KORTING

nha

Onze jaarpartners:

univé

nha

GREEN
CHOICE

PLUTO
SPORT

DE ONLINE
DROGIST.NL

12GO
BIKING

CentéParcs
Echt even samen

mobiel.nl

ARVAL
BNP PARIBAS GROUP

MIS NIETS! SCHRIJF JE SNEL IN VOOR DE NIEUWSBRIEF OP LEDENVOORDEELFNV.NL

Onder voorbehoud van druk- en zetfouten.

Kijk op de website voor de speciale maandaanbiedingen!

LID IN BEELD

ROWAN VAN NES (35)

LID SINDS 2020

Rowan van Nes was tot voor kort beveiligder bij de DBBO. Op 22 februari moest hij deze baan vaarwel zeggen, nadat hij enkele jaren terug een frozen shoulder opliep bij een werkongeval. De inmiddels thuis zittende burgermedewerker is blij met de hulp die hij de afgelopen tijd kreeg van Arjen Rozendal, sectorhoofd Marine en Burgerpersoneel van de AFMP.

WAT WAS JOUW LAATSTE WERK?

Als beveiligingsmedewerker hield ik me bezig met het beveiligen en bewaken van kampen, kazernes, gebouwen en objecten. Een van de meest onvergetelijke dingen die ik in dit werk meemaakte, was dat ik samen met collega's de beveiliging mocht verzorgen, toen in 2014 de lichamen van de MH17-ramp weer in Nederland landden.

VANAF WELK JAAR BEN JE AFMP-LID?

Ik was eerder al eens lid van een andere bond. Nadat ik als militair overstapte naar een burgerfunctie, sloot ik me in 2020 aan bij de AFMP. Omdat me in mijn werk nog nooit iets was overkomen, was ik eerlijk gezegd een 'beetje vergeten' wat een vakbond voor me kon betekenen. Enkele jaren terug liep ik echter een frozen shoulder op na een ongeval op mijn werk en kwam ik thuis te zitten. Vanaf dat moment kreeg ik veel waardevolle adviezen van Arjen Rozendal, sectorhoofd Marine en Burgerpersoneel bij de AFMP.

WAT KON ARJEN VOOR JE BETEKENEN?

Als 'simpele PAX' ben ik niet onderlegd op het gebied van arbeidsrecht en juridische zaken. Daarom is het fijn dat ik hiervoor kan terugvallen op de hulp en ervaring van Arjen, die me de afgelopen maanden goed heeft geadviseerd en bezwaarschriften aan Defensie voor me heeft opgesteld toen ik te maken kreeg met het WIA-traject. Ik hoef Arjen nu maar te bellen en hij staat voor me klaar.

MET WELK GEVOEL KIJK JE VOORUIT NAAR JE WERKTOEKOMST?

Omdat ik niet weet hoe het met mijn blessure zal aflopen en omdat nog een en ander loopt met Defensie, blijft mijn toekomst onzeker. De AFMP is een lichtpunt in deze moeilijke tijd voor mij. Gelukkig kan ik ook de komende tijd vertrouwen op jullie professionele hulp. ■

**'DE AFMP IS
EEN LICHTPUNT
VOOR MIJ'**